

Aurskog-Høland kommune

den romslige kommunen

Respekt, ansvar, utvikling, service

Aurskog-Høland kommune

Økonomiplan 2015-2018

Vedtatt i kommunestyret 15.12.2014

Innhold

0. Vedtatt økonomiplan 2015-2018	3
Vedtatt hovedoversikt drift etter rammer	11
Vedtatt hovedoversikt drift etter arter	12
Vedtatt hovedoversikt investeringer	13
1. Innledning	14
2. Kommunens sentrale plansystem og styringssystem	15
Kommunal planstrategi	15
Kommuneplanen	15
Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)	15
Årsbudsjettet	15
Rapportering og regnskap	16
Øvrig planverk	16
Kommunens styringssystem	16
3. Verdigrunnlag og personalpolitikk	18
Verdigrunnlag	18
Kommunens personalpolitikk	19
4. Konsekvenser av statsbudsjettet 2015	20
Regjeringens signaler på kort og lang sikt	20
Skatt og rammetilskudd	22
Tilskuddsordninger	22
Rente- og avdragsutvikling	23
Oversikt låneportefølje per 31.08.2014	24
Lønns- og pensjonsutgifter	25
5. Omstillingsprosjektet	26
Sektor: Oppvekst og utdanning	27
Sektor: Helse og rehabilitering	27
6. Tjenesteproduksjon	28
Befolkningsutvikling og boligbygging	28
Beskrivelse av tjenesteproduksjon	30
Sektor: Oppvekst og utdanning	30
Sektor: Helse og rehabilitering	37
Sektor: Teknisk drift og kultur	46

Sektor: Samfunn og utvikling	55
Stab: Økonomi.....	61
Stab: Administrasjon og HR.....	64
7. Den økonomiske balansen	66
Hovedoversikt drift etter rammer	66
Hovedoversikt drift etter arter	67
Hovedoversikt investeringer	68
Saldering av budsjettet	70
8. Fokusområder	72
9. Vedlegg.....	72

Forsidefoto: Arne Løkken

0. Vedtatt økonomiplan 2015-2018

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Styre/råd/utvalg:	Møtedato:	Sak nr:
KOMITE FOR HELSE OG REHABILITERING	17.11.2014	38/14
KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING	17.11.2014	35/14
KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR	17.11.2014	44/14
FORMANNSKAPET	24.11.2014	197/14
KOMMUNESTYRET	15.12.2014	78/14

Arkivsaksnr.: 14/3050

Saksbeh.: Anne Kristin Næss

Arkivnøkkel.: 151

ØKONOMIPLAN 2015-2018 MED ØKONOMISKE RAMMER FOR 2015

Vedlegg:

1. Økonomiplan 2015-2018
2. Protokoll fra drøftingsmøte med hovedtillitsvalgte
3. Utskrift fra møte i AMU
4. Utskrift fra møte i rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne
5. Utskrift fra møte i eldrerådet
6. Utskrift fra møte i kirkelig fellelråd
7. Eiendomsskattevedtekter
8. Kontrollutvalget – Budsjett for kontroll og tilsyn 2015

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Statsbudsjettet for 2015
- Aktuarbehandling fra KLP og SPK
- Informasjon om regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015 fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Saksopplysninger:

Rådmannen legger med dette fram økonomiplan 2015-2018. Rammene er bindende for budsjettåret 2015. Kommunalsjefer og stabssjefer har gitt fylldige beskrivelser av drift og investeringer på sine respektive områder i kapittel 6 – tjenesteproduksjon.

Økonomiplan 2015-2018 følger opp tidligere politiske vedtak. Følgende sak nevnes spesielt:

- 51/14 – Etablering lokalmedisinsk senter/helsehus

Når det gjelder den videre saksgangen, opplyses om følgende formelle krav, jfr Kommunelovens § 44 og § 45.

- Formannskapetets innstilling skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.
- Kommunestyret skal innen årets utgang vedta budsjett/økonomiplan for det kommende kalenderåret.

Relevante bestemmelser:

Kommuneloven med tilhørende forskrifter.

Økonomiske vurderinger:

Den økonomiske balansen omtales i kapittel 7, og det henvises spesielt til:

Kapittel 7.1 – Hovedoversikt drift etter rammer

Hovedoversikten gjenspeiler de føringer som er gitt i statsbudsjettet, tidligere kommunale vedtak, kommunens driftsnivå og utfordringer på nåværende tidspunkt.

Kapittel 7.2 - Hovedoversikt drift etter art

Oversikten viser bl. a netto driftsresultat, og er således et viktig styringsverktøy i kommunens økonomiplanarbeid.

Kapittel 7.3 – Hovedoversikt investeringer

Forslag til investeringer i perioden tar utgangspunkt i tidligere økonomiplan og de føringer som er gitt i forhold til finansiering av disse, samt salg av tomtearealer. Detaljerte beskrivelser fremkommer på den enkelte sektor og stab under kapittel 6 – tjenesteproduksjon.

Fra 2015 er alle byggeprosjekter med en ramme på over 10 mill kr lagt på sektor samfunn og utvikling.

Låneportefølje

Det vises til kapittel 4 med stamdataoversikt over kommunens låneportefølje. Det er lagt inn et eget punkt i budsjettvedtaket som ivaretar refinansiering av lån uten at det er nødvendig å innhente revisorerklæring.

Rådmannen mener det vil være avgjørende viktig at driftsmarginen ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen.

Rådmannens innstilling:

1. Økonomiplan 2015-2018 godkjennes. For budsjettåret 2015 er rammene bindende.
2. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kapittel 9 – vedlegg. Det er innarbeidet 100 % dekning innenfor selvkostområdene.
3. I henhold til k-sak 61/14:
 - a. Reduseres rabatten for hjemmekompost fra 40% til 20% i 2015
 - b. Fjernes rabatten fra hjemmekompost fra og med 2016

4. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret 2015. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
5. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 20 mill kr knyttet til startlån i 2015.
6. Eiendomsskatt
 - a. Det innføres eiendomsskatt i Aurskog-Høland kommune fra 2015.
 - b. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2015:
 - g. Eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt på verk og bruk og annen næringseiendom.
 - c. Aurskog-Høland kommune benytter formuesgrunnlag for boligeiendommer fastsatt av skattemyndighetene som grunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boligeiendommer. Alle øvrige eiendommer verdsettes av en sakkyndig nemnd som fastsetter takstene på grunnlag av forslag fra «tilsette synfaringsmenn».
 - d. Eiendomsskattesatsen er to promille.
 - e. For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) innføres et bunnfradrag på kr 500.000 av takstverdi.
 - f. Utøvelse av skjønn og vedtak om fritak for eiendomsskatt på grunnlag av eiendomsskattelovens § 5 tillegges sakkyndig eiendomsskattenemnd.
 - g. I medhold av eiendomsskattelovens § 7a gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt fram til kommunestyret bestemmer noe annet: ikke-kommersiell privat barnehage, selskaper som er leverandør av arbeidsmarkedstiltak, fylkeskommunale skoler og institusjoner, samfunnshus, grendehus, bedehus, menighetshus, idrettsanlegg, idrettshaller, idrettsplasser, lokaler for velforening og andre kulturhus. Eiendom tilhørende andre «stiftelser/institusjoner» vil bli vurdert fritatt av kommunestyret på grunnlag av søknad.
 - h. I medhold av eiendomsskattelovens § 7c gis nyoppførte boliger fritak for eiendomsskatt i inntil 2 år etter midlertidig brukstillatelse/ferdigattest gis, frem til kommunestyret bestemmer noe annet.
 - i. Eiendomsskatten skal betales i to terminer.
 - j. Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedlagte skattevedtekter.
7. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniserer med forutsetningene for vedtaket i økonomiplan.
8. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Behandling i KOMITE FOR HELSE OG REHABILITERING:

Tillegg til punkt 2:

Tjenesteområdene trygghetsalarmer, leie, og egenbetaling hjemmehjelp praktisk bistand, beholdes på 2014-nivå for inntekt inntil 2G.

Innstilling fra KOMITE FOR HELSE OG REHABILITERING:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt med følgende tillegg til punkt 2:
Tjenesteområdene trygghetsalarmer, leie, og egenbetaling hjemmehjelp praktisk bistand, beholdes på 2014-nivå for inntekt inntil 2G.

Behandling i KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING:

Det ble fremmet følgende fellesforslag fra KrF, Ap, H og SV:

«Posten styrking skole/grunnskole økes med kr. 860.000 til 2. mill. kr. Komiteen ønsker å sende et sterkt signal om at denne styrkingen går til økte pedagogiske ressurser og miljøarbeiderstillinger. Økningen tas av driftsresultatet.»

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Innstilling fra KOMITE FOR OPPVEKST OG UTDANNING:

Rådmannens innstilling tiltres med følgende nytt pkt. 9:
Posten styrking skole/grunnskole økes med kr. 860.000 til 2. mill. kr. Komiteen ønsker å sende et sterkt signal om at denne styrkingen går til økte pedagogiske ressurser og miljøarbeider stillinger. Økningen tas av driftsresultatet.

Innstilling fra KOMITE FOR TEKNISK DRIFT OG KULTUR:

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Behandling i FORMANNSKAPET:

Fellesforslag om gebyrer 2015:

«Trygghetsalarm: inntil 2 G – kr 130,-
Hjemmehjelp: inntil 2 G – kr 61,-
Bistand i bolig: inntil 2 G – kr 61,-
Inntektstap kr 138.000 dekkes inn med reduksjon av overskuddet».
Enstemmig vedtatt

Fellesforslag om forskuttering av spillemidler til SHIUL-hallen:

«SHIUL opptar lån til forskuttering av tildelte spillemidler. Det bevilges kr 400.000 i budsjett 2015 til dekning av rentekostnader til midlertidig finansiering i påvente av tildeling av spillemidler til SHIUL-hallen. Tildelte spillemidler benyttes til nedbetaling av lån. For resten av økonomiperioden legges til grunn følgende dekning av rentekostnader: Kr 400.000 i 2016, kr 367.000 i 2017 og kr 235.000 i 2018. Det foretas årlig avregning av dekning av rentekostnader basert på dokumentasjon av faktisk rentebelastning. Økte utgifter i økonomiplan dekkes inn med reduksjon av overskudd».
Enstemmig vedtatt

Innstilling fra komite for oppvekst og utdanning om nytt pkt.:

«Posten styrking skole/grunnskole økes med kr 860.000 til 2 mill. Komiteen ønsker å sende et sterkt signal om at denne styrkingen går til økt pedagogiske ressurser og miljøarbeiderstillinger. Økningen dekkes inn med reduksjon av overskuddet». Komiteens innstilling enstemmig vedtatt.

Forslag fra FrP v/ Kari Mikkelerud om eiendomsskatt:

«Aurskog-Høland kommune innfører ikke eiendomsskatt. Aurskog-Høland kommune reduserer adm. kostnader med 15 mill. (antall årsverk, stillinger erstattes ikke) kjøp av tjenester, ikke lovpålagt tjenester».

Det ble stemt over pkt. 6 og over alle underpunkter fra **a** til **j** hver for seg

Stemmer for forslaget, pkt. 6 og underpunktene fra **a** til **j** hver for seg: FrP 2.
Forslagene falt mot 7 stemmer, Ap 4, SP 1, KrF 1 og H 1

Forslag fra FrP v/ Kari Mikkelerud om styrking av helsesøstertjenesten:

«Sektor for oppvekst og utdanning styrker helsesøstertjenesten med 50% stilling i tillegg til den som allerede er lagt inn. Kostnader tas av overskudd».

Stemmer for forslaget: FrP 2, SP 1
Forslaget falt mot 6 stemmer, AP 4, H 1, KrF 1

Budsjettet i sin helhet enstemmig vedtatt

Innstilling fra FORMANNSKAPET:

1. Økonomiplan 2015-2018 godkjennes. For budsjettåret 2015 er rammene bindende.
2. Gebyrer og betalingssatser:
 - a. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kapittel 9 – vedlegg. Det er innarbeidet 100 % dekning innenfor selvkostområdene.
 - b. Trygghetsalarmer: inntil 2 G – kr 130,-
Hjemmehjelp: inntil 2 G – kr 61,-
Bistand i bolig: inntil 2 G – kr 61,-
Inntektstap ved pkt. b kr 138.000 dekkes ved reduksjon av overskudd.
3. I henhold til k-sak 61/14:
 - a. Reduseres rabatten for hjemmekompost fra 40% til 20% i 2015
 - b. Fjernes rabatten fra hjemmekompost fra og med 2016
4. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret 2015. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
5. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 20 mill kr knyttet til startlån i 2015.
6. Eiendomsskatt

- a. Det innføres eiendomsskatt i Aurskog-Høland kommune fra 2015.
 - b. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2015:
 - g. Eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt på verk og bruk og annen næringseiendom.
 - c. Aurskog-Høland kommune benytter formuesgrunnlag for boligeiendommer fastsatt av skattemyndighetene som grunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boligeiendommer. Alle øvrige eiendommer verdsettes av en sakkyndig nemnd som fastsetter takstene på grunnlag av forslag fra «tilsette synfaringsmenn».
 - d. Eiendomsskattesatsen er to promille.
 - e. For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) innføres et bunnfradrag på kr 500.000 av takstverdi.
 - f. Utøvelse av skjønn og vedtak om fritak for eiendomsskatt på grunnlag av eiedomsskattelovens § 5 tillegges sakkyndig eiendomsskattenemnd.
 - g. I medhold av eiendomsskattelovens § 7a gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt fram til kommunestyret bestemmer noe annet: ikke-kommersiell privat barnehage, selskaper som er leverandør av arbeidsmarkedstiltak, fylkeskommunale skoler og institusjoner, samfunnshus, grendehus, bedehus, menighetshus, idrettsanlegg, idrettshaller, idrettsplasser, lokaler for velforening og andre kulturhus. Eiendom tilhørende andre «stiftelser/institusjoner» vil bli vurdert fritatt av kommunestyret på grunnlag av søknad.
 - h. I medhold av eiendomsskattelovens § 7c gis nyoppførte boliger fritak for eiendomsskatt i inntil 2 år etter midlertidig brukstillatelse/ferdigattest gis, frem til kommunestyret bestemmer noe annet.
 - i. Eiendomsskatten skal betales i to terminer.
 - j. Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedlagte skattevedtekter.
7. SHIUL opptar lån til forskuttering av tildelte spillemidler. Det bevilges kr 400.000 i budsjett 2015 til dekning av rentekostnader til midlertidig finansiering i påvente av tildeling av spillemidler til SHIUL-hallen. Tildelte spillemidler benyttes til nedbetaling av lån. For resten av økonomiperioden legges til grunn følgende dekning av rentekostnader: Kr 400.000 i 2016, kr 367.000 i 2017 og kr 235.000 i 2018. Det foretas årlig avregning av dekning av rentekostnader basert på dokumentasjon av faktisk rentebelastning. Økte utgifter i økonomiplan dekkes inn med reduksjon av overskudd.
8. Posten styrking skole/grunnskole økes med kr 860.000 til 2 mill. Komiteen ønsker å sende et sterkt signal om at denne styrkingen går til økt pedagogiske ressurser og miljøarbeiderstillinger. Økningen dekkes inn med reduksjon av overskuddet.
9. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniserer med forutsetningene for vedtaket i økonomiplan.
10. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Behandling i KOMMUNESTYRET:

Forslag fra FrP v/ Kari Mikkelerud om eiendomsskatt pkt. 6:

«Aurskog-Høland kommune innfører ikke eiendomsskatt. Aurskog-Høland kommune reduserer adm. kostnader med 15 mill. (antall årsverk, stillinger erstattes ikke) kjøp av tjenester, ikke lovpålagte tjenester»

Det ble stemt over pkt. 6 inkl. underpunktene. Forslaget fikk 7 stemmer (FrP) og falt mot 28 stemmer, AP 13, SP 5, KrF 3, H 6 og SV 1.

Forslag fra FrP v/Kari Mikkelerud om styrking av helsesøstertjenesten:

«Sektor for oppvekst og utdanning styrker helsesøstertjenesten med 50% stilling i tillegg til den som allerede er lagt inn. Kostnadene tas av overskudd».

Forslaget fikk 8 stemmer, FrP 7 og SP 1 og falt mot 27 stemmer, AP 13, SP 4, KrF 3, H 6 og SV 1.

Det ble votert over hvert punkt fra 2 til 10. Alle punkter foruten pkt. 6 ble enstemmig vedtatt. FrP stemte mot pkt. 6 med 6 stemmer.

Det ble votert over punkt 1, økonomiplanen i sin helhet til slutt som ble enstemmig vedtatt

Vedtak i KOMMUNESTYRET:

1. Økonomiplan 2015-2018 godkjennes. For budsjettåret 2015 er rammene bindende.
2. Gebyrer og betalingssatser:
 - a. Gebyrer og betalingssatser godkjennes i samsvar med kapittel 9 – vedlegg. Det er innarbeidet 100 % dekning innenfor selvkostområdene.
 - b. Trygghetsalarmer: inntil 2 G – kr 130,-
Hjemmehjelp: inntil 2 G – kr 61,-
Bistand i bolig: inntil 2 G – kr 61,-
Inntektstap ved pkt. b kr 138.000 dekkes ved reduksjon av overskudd.
3. I henhold til k-sak 61/14:
 - a. Reduseres rabatten for hjemmekompost fra 40% til 20% i 2015
 - b. Fjernes rabatten fra hjemmekompost fra og med 2016
4. Kommunestyret godkjenner låneporteføljen til Aurskog-Høland kommune og alle lån i porteføljen kan være gjenstand for refinansieringer i inneværende år og i budsjettåret 2015. Rådmannen står fritt til å betale budsjetterte avdrag på de lån man finner formålstjenlig, uavhengig av opprinnelig vedtak.
5. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån på 20 mill kr knyttet til startlån i 2015.
6. Eiendomsskatt
 - a. Det innføres eiendomsskatt i Aurskog-Høland kommune fra 2015.
 - b. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2015:

- g. Eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt på verk og bruk og annen næringseiendom.
- c. Aurskog-Høland kommune benytter formuesgrunnlag for boligeiendommer fastsatt av skattemyndighetene som grunnlag ved utskriving av eiendomsskatt på boligeiendommer. Alle øvrige eiendommer verdsettes av en sakkyndig nemnd som fastsetter takstene på grunnlag av forslag fra «tilsette synfaringsmenn».
- d. Eiendomsskattesatsen er to promille.
- e. For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) innføres et bunnfradrag på kr 500.000 av takstverdi.
- f. Utøvelse av skjønn og vedtak om fritak for eiendomsskatt på grunnlag av eignedomsskattelovens § 5 tillegges sakkyndig eiendomsskattenemnd.
- g. I medhold av eiendomsskattelovens § 7a gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt fram til kommunestyret bestemmer noe annet: ikke-kommersiell privat barnehage, selskaper som er leverandør av arbeidsmarkedstiltak, fylkeskommunale skoler og institusjoner, samfunnshus, grendehus, bedehus, menighetshus, idrettsanlegg, idrettshaller, idrettsplasser, lokaler for velforening og andre kulturhus. Eiendom tilhørende andre «stiftelser/institusjoner» vil bli vurdert fritatt av kommunestyret på grunnlag av søknad.
- h. I medhold av eiendomsskattelovens § 7c gis nyoppførte boliger fritak for eiendomsskatt i inntil 2 år etter midlertidig brukstillatelse/ferdigattest gis, frem til kommunestyret bestemmer noe annet.
- i. Eiendomsskatten skal betales i to terminer.
- j. Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen vedlagte skattevedtekter.
7. SHIUL opptar lån til forskuttering av tildelte spillemidler. Det bevilges kr 400.000 i budsjett 2015 til dekning av rentekostnader til midlertidig finansiering i påvente av tildeling av spillemidler til SHIUL-hallen. Tildelte spillemidler benyttes til nedbetaling av lån. For resten av økonomiperioden legges til grunn følgende dekning av rentekostnader: Kr 400.000 i 2016, kr 367.000 i 2017 og kr 235.000 i 2018. Det foretas årlig avregning av dekning av rentekostnader basert på dokumentasjon av faktisk rentebelastning. Økte utgifter i økonomiplan dekkes inn med reduksjon av overskudd.
8. Posten styrking skole/grunnskole økes med kr 860.000 til 2 mill. Komiteen ønsker å sende et sterkt signal om at denne styrkingen går til økt pedagogiske ressurser og miljøarbeiderstillinger. Økningen dekkes inn med reduksjon av overskuddet.
9. Rådmannen gis fullmakt til å rette opp reglementer, retningslinjer mm slik at disse harmoniserer med forutsetningene for vedtaket i økonomiplan.
10. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide endelig vedtak i tallbudsjettet.

Utskrift til: Anne Kristin Næss til oppfølging
Bjørkelangen, 17.12.2014

.....
sekretær

Vedtatt hovedoversikt drift etter rammer

i 1.000 kr	Regnskap	Progn 2.	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Økonomiplan 2015 - 2018	2013	tertia	2015	2016	2017	2018
Skatt på inntekt	-298 784	-302 533	-321 649	-321 649	-321 649	-321 649
Eiendomsskatt			-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Rammetilskudd	-384 477	-409 232	-409 751	-410 000	-410 000	-410 000
Integreringstilskudd flyktninger	-7 698	-8 400	-10 000	-10 500	-10 500	-10 500
Feriepenger på sykepenger	-1 008	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Gen tilskudd - rentekompensasjon	-6 024	-6 194	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Tilskudd ressurskrevende tjenester	-11 249	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Mva komp investering	-5 558					
Sum frie disp inntekter	-714 798	-737 459	-773 500	-774 249	-774 249	-774 249
Renteutgifter	16 251	17 600	20 500	30 000	37 000	40 700
Renteinntekter	-5 508	-8 000	-8 000	-8 300	-9 000	-10 000
Avdrag lån	28 500	30 500	35 700	39 300	46 000	47 500
Renteutgifter- husbanklån	2 057	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Renteinntekter - husbanklån	-1 662	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Utbytte	-486					
Premieavvik pensjon	-2 630	-17 150	-7 700	-7 700	-7 700	-7 700
Motpost kap.kostnader/internkostn.	-39 937	-20 143	-21 255	-22 295	-23 790	-23 622
Overføring investeringsbudsj.						
Egenkapital KLP	1 582	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Egenkapital investeringer	3 686		15 000			
Finansutg/inntekt og overføring invest.	1 853	4 357	35 795	32 555	44 060	48 428
Sum inntekter til fordeling drift	-712 945	-733 102	-737 705	-741 694	-730 189	-725 821
Beregn netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)	691 674	699 589	708 219	708 219	708 219	708 219
Uttrekk av samhandlingsreformen fra 2015			-16 800	-16 800	-16 800	-16 800
Ny beregn netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)			691 419	691 419	691 419	691 419
Pensjonsutgifter	-5 700	63	-6 578	-6 578	-6 578	-6 578
Midlertidig leie skole (moduler) fratrukket Rømskog andel				11 083	15 517	
Eiendomsskatt –drift		1 800	400	200	200	200
Lærlinger inkl.sosiale utgifter (ny)	1 959	2 019	2 500	2 500	2 500	2 500
Lønnsreserve 01.05. i budsjettår		11 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Formannskapetets tilleggsbev.		500	500	500	500	500
Tiltak fra sektorer/staber			14 501	14 313	12 663	12 663
Nye reduserende tiltak					-5 000	-5 000
Omstillingsprosjektet				-4 360	-4 360	-4 360
Styrking tjenestetilb. jfr statsbudsjett			1 738	1 738	1 738	1 738
Lokalmedisinsk senter (eks. renter/avdrag)				2 100	4 200	4 200
Endringer fra kommunestyrets vedtak 15.12.2014			1 398	1 398	1 365	1 233
Overskudd/Resultat	-25 012	-18 131	-22 827	-18 381	-7 025	-18 306

Vedtatt hovedoversikt drift etter arter

	Regnskap	Bud (end)	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
		(før 2. tert.)				
Skatteinntekter	298 784	302 533	321 649	321 649	321 649	321 649
Eiendomsskatt	0	0	15 000	15 000	15 000	15 000
Rammetilskudd	384 477	409 677	409 751	410 000	410 000	410 000
Overføringsinntekter (statlige/andre)	14 548	13 844	16 410	16 910	16 910	16 910
Brukerbetaling, salg og leieinntekter	138 694	134 219	137 632	138 525	140 426	141 292
Refusjoner/ovf med krav til motytelser	94 880	57 907	63 246	63 245	63 250	63 254
Sum driftsinntekter	931 383	918 180	963 688	965 329	967 235	968 105
Lønnsutgifter	565 726	547 140	587 925	587 921	587 921	587 921
Kjøp av varer/tjenester egenproduksjon	133 753	107 830	102 459	101 514	101 468	101 264
Kjøp av tjenester som erstatter	112 568	127 734	135 940	145 353	149 000	134 011
Overføringer	70 643	76 657	62 775	65 251	63 084	64 015
Avskrivninger	39 938	12 541	13 320	13 812	15 370	15 406
Fordelte utgifter	-25 011	-8 809	-11 463	-11 463	-11 463	-11 463
Sum driftsutgifter	897 617	863 093	890 956	902 388	905 380	891 154
Brutto driftsresultat	33 766	55 087	72 732	62 941	61 855	76 951
Finans-/renteinntekter	8 074	13 830	15 873	16 669	17 269	18 047
Finans-/renteutgifter	18 310	26 857	27 990	37 981	44 882	48 359
Avdragsutgifter, samt avdrag utlån	28 697	30 500	35 720	39 320	46 020	47 520
Resultat eksterne finanstransaksjoner	38 933	43 527	47 837	60 632	73 633	77 832
Motpost avskrivninger	39 938	12 541	13 320	13 812	15 370	15 406
Netto driftsresultat	34 771	24 101	38 215	16 121	3 592	14 525
Bruk av avsetninger	29 621	2 540	2 506	4 370	5 647	5 909
Avsetninger	39 381	4 565	17 895	2 110	2 214	2 128
Regnskapsmessig resultat	25 011	22 076	22 827	18 381	7 025	18 306
Netto driftsres i % av brutto driftsinntekt	3,7 %	2,6 %	4,0 %	1,5 %	0,2 %	1,4 %

Vedtatt hovedoversikt investeringer

Investeringer (i 1.000 kr)				
Alle inkl mva, unntatt KTD	Økplan 2015	Økplan 2016	Økplan 2017	Økplan 2018
SUM HELSE OG REHABILITERING	1 200	1 000	0	0
SUM OPPVEKST OG UTDANNING	4 300	3 300	2 300	2 300
SUM TEKNISK DRIFT OG KULTUR	32 175	13 150	12 275	12 250
SUM KTD – SELVKOSTOMRÅDER	10 400	10 400	8 400	8 600
SUM HR OG ADM	2 300	0	0	0
SUM ØKONOMI	1 750	1 500	1 500	1 500
SUM PLAN OG UTVIKLING	166 650	323 200	159 750	0
Sum totale investeringer	218 775	352 550	184 225	24 650
FINANSIERING				
Egenkapital/Overføring fra drift (moms-komp)	58 175	69 930	36 665	4 710
Tilskudd	0	0	28 755	0
Nye låneopptak	158 300	282 620	118 805	19 940
Ubrukte lånemidler	2 300	0	0	0
Sum finansiering	218 775	352 550	184 225	24 650

1. Innledning

Rådmannen legger med dette fram forslag til økonomiplan for 2015-2018.

Aurskog-Høland kommune er en kommune i vekst. Samtidig tillegges kommunene stadig nye oppgaver. Dette er en spennende og interessant utvikling, men også utfordrende. I tillegg har kommunen over flere år hatt et relativt lavt investeringsnivå. I sum bidrar disse faktorene til at kommunen nå står foran et betydelig investeringsbehov i økonomiplanperioden 2015-2018. Investeringsbehovet er fulgt opp med politiske vedtak som er innarbeidet i denne økonomiplanen. Økningene i investeringene skjer i hovedsak innen følgende områder:

- Bjørkelangen skole
- Svømmebasseng
- Lokalmedisinsk senter
- Samlokaliserte boløsninger til området tjenester ved nedsatt funksjonsevne.

Dessuten planlegges for 2015 et ekstra løft for gjennomføring av investeringer innen eiendom. I løpet av 2014 er tre sektorplaner vedtatt som styringsdokumenter for å gi en felles forståelse av langsiktige utfordringer, strategier og tiltak. I planarbeidet er det viktig å sikre en god sammenheng mellom de overordnede strategiene og de tiltak og prioriteringer som vil komme i økonomiplanen. Sammenhengen mellom sektorplanene og økonomiplan for 2015-2018 er forsøkt ivaretatt ved at hovedstrategier, mål og tiltak fra sektorplanene er innarbeidet i økonomiplanen under teksten «Fra sektorplan til økonomiplan» under beskrivelse av sektorens tjenesteproduksjon. I tillegg er tiltak med økonomiske konsekvenser inntatt i økonomitabellene i sektordelen.

For å kunne møte utviklingen er det helt avgjørende at kommunen evner å omstille seg. Kommunen har forberedt seg på dette ved å forbedre driftsresultatene de siste årene, samt gjennomføre vedtatt omstillingsprosjekt. Kontinuerlige forbedringer og omstillinger vil stå sentralt i de kommende årene, og rådmannen varsler i denne økonomiplan at ytterligere behov for omstilling vil være nødvendig – spesielt i siste del av økonomiplanperioden.

Disse hensynene må balanseres opp mot å opprettholde et tilstrekkelig tjenestetilbud, samt å videreutvikle tjenestetilbudet der det er nødvendig.

Helt overordnet mener rådmannen at det vil være avgjørende viktig at resultatene (driftsmarginen) ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen.

Det ligger en forpliktelse både hos ledere og ansatte å gjennomføre målene og tiltakene som beskrives i økonomiplan 2015-2018. Aurskog-Hølands verdigrunnlag «RAUS» står for respekt, ansvar, utvikling og service, og tar utgangspunkt i kommunens visjon, «Den romslige kommunen». Dette skal ligge til grunn for alt arbeid som utføres i kommunen.

Bjørkelangen, 6. november 2014

Siri Hovde
Rådmann

2. Kommunens sentrale plansystem og styringssystem

Kommunens sentrale plansystem består av følgende elementer:

- Kommunal planstrategi
- Kommuneplanen
- Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)
- Årsbudsjett
- Rapportering og regnskap

I tillegg kommer kommunedelplaner og kommunens andre planer.

Kommunal planstrategi

Bestemmelsen om kommunal planstrategi er nedfelt i den nye Plan og bygningsloven § 10-1. I bestemmelsen heter det at kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Planstrategien skal omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunal planstrategi for Aurskog-Høland kommune ble vedtatt av kommunestyret 5.11.2012. Det ble i den forbindelse besluttet at kommuneplanen skulle rulleres med oppstart høsten 2013. Dette arbeidet er igangsatt.

Kommuneplanen

Kommuneplanen trekker opp målsettinger og hovedprioriteringer for kommunen i et 12 års perspektiv, og består av en samfunnsdel og en arealdel. Aurskog-Høland kommunes vedtatte kommuneplan gjelder for perioden for 2011-2022. I kommuneplanens samfunnsdel har de folkevalgte beskrevet hvordan kommunen skal utvikles i årene som kommer, og uttrykt kommunens visjoner, målsetninger og satsingsområder gjennom ni fokusområder. Planen blir rullert med oppstart høst 2014.

Økonomiplanen (kommuneplanens kortsiktige del)

Økonomiplanen har et fireårig perspektiv og rulleres hvert år. Økonomiplanen skal beskrive kommunestyrets mål og strategier de nærmeste årene, basert på forutsetninger og føringer lagt i kommuneplanen. Økonomiplanen skal settes opp med balanse mellom utgifter og inntekter hvert år. I Aurskog-Høland behandler kommunestyret økonomiplanen i desember, og behandlingen skjer parallelt med behandlingen av årsbudsjettet.

Årsbudsjettet

Årsbudsjettet er identisk med det første året i økonomiplanen og, til forskjell fra de tre neste årene, bindende for kommunen. Årsbudsjettet skal settes opp i balanse, og skal bestå både av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett. Det er ikke lov å budsjettere med underskudd.

Rapportering og regnskap

I løpet av året er det to hovedrapporteringer (tertialrapporter) som behandles av kommunestyret, med rapporteringstidspunkt per 30. april og 31. august. Her foretas det en grundig gjennomgang av regnskapet i forhold til budsjettet. Årsbudsjettet bestemmer nivået på tjenesteproduksjonen og utgifts- og inntektsnivået i budsjettet; tertialrapportene er rene avviksrapporter sett opp mot vedtatt budsjett. Administrasjonen er gitt fullmakter til å justere budsjettet i løpet av året innenfor hver enkelt sektor/budsjettområde. I forbindelse med tertialrapportene foretas det budsjettjusteringer etter behov, både i de folkevalgte organer og administrativt.

Kommunen er pålagt å avgi løpende informasjon om ressursbruk og tjenesteproduksjon til bruk i nasjonale informasjonssystemer, jfr. kommuneloven § 49 og forskrift om rapportering per 15. februar hvert år. Kommunestyret er pålagt å behandle årsregnskapet og årsrapporten innen 1. juli det påfølgende år, jfr. kommuneloven § 48 og regnskapsforskriften § 10.

Øvrig planverk

I kommunal planstrategi er det besluttet hvilke øvrige planer som skal utarbeides i fireårsperioden. I 2014 ble det vedtatt nye sektorplaner for kommunen, og overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse ble oppdatert. Arbeidet med ny plan for næring og miljø vil bli vedtatt i 2015. Videre er det igangsatt arbeid med grunnlags-dokumentasjon knyttet til overordnet personalpolitikk, og kriseplanen for kommunen er rullert.

Kommunens styringssystem

Kommunens styringssystem er under utvikling. Systemet er bygd opp rundt de ni fokusområdene som er vedtatt i kommuneplanen for 2011-2022. Dette styringssystemet vil basere seg på å gjennomføre systematiske målinger av hhv økonomisk balanse, sykefravær, medarbeidertilfredshet, brukertilfredshet og kvantitative resultater innenfor den enkelte virksomhet. Dette som grunnlag for den administrative styringen av kommunens virksomheter. Den styringsinformasjonen som fremkommer i dette systemet vil også bli gjort tilgjengelig for den politiske ledelsen i kommunen.

Fokusområdene er:

- Boligbygging og sentrumsutvikling
- Miljøvern
- Barn og unge
- Næringsutvikling
- Folkehelse
- Økonomi
- Kultur og frivillig arbeid
- Eldre
- Flyktning- og integreringspolitikk

Under hvert av disse fokusområdene har kommunestyret fastsatt politiske føringer og mål som er førende for administrasjonen.

Mål og satsningsområder for sektorene/stabene, samt mål og tiltak for den enkelte virksomhet fastsettes i økonomiplanen. Rapportering på måloppnåelse og tiltaksgjennomføring skjer gjennom tertialrapporter og årsrapport.

3. Verdigrunnlag og personalpolitikk

Aurskog-Høland kommunes visjon er: *Den romslige kommunen*. Kommunens verdier, RAUS, er tett knyttet til visjonen, og er utgangspunktet for kommunens etikk.

Verdigrunnlag

Kommunens visjon: Aurskog-Høland – den romslige kommunen. Verdigrunnlaget «RAUS» tar utgangspunkt i visjonen, og står for:

Respekt. Alle har rett til å bli sett, hørt og tatt på alvor.

- Hvis svar ikke kan gis umiddelbart, er vi forpliktet til å gi informasjon om når svar kan forventes.

Ansvar. Vi tar ansvar og er til å stole på.

- Den myndiggjorte medarbeideren er den viktigste enkeltfaktor for hvordan kommunens tjenester oppleves.
- Vi skal være løsningsorienterte.
- Vi skal ta beslutninger innen vårt ansvarsområde.

Utvikling. Vi ser muligheter og gjør noe med dem

- Årlige brukerundersøkelser og tilbakemeldinger skal være viktige faktorer i en kontinuerlig prosess for å utvikle og forbedre kvaliteten på tjenestene og de ansattes holdninger.

Service. Vi opptrer åpent, ærlig og tydelig.

- Serviceerklæringer på utvalgte tjenesteområder som er vedtatt politisk, gjøres kjent for brukerne.
- Serviceerklæringene skal brukes aktivt av de ansatte.

RAUS er forpliktende for kommunen/ansatte i forhold til:

- Brukere av kommunens tjenester.
- Sektorene/stabene/virksomhetene/avdelingene.
- Samarbeidspartnere i og utenfor kommunen.
- Den enkelte ansatte.

Kommunens personalpolitikk

Aurskog-Høland kommune har som hovedmål for sin arbeidsgiverrolle at de ansatte skal medvirke til at kommunens mål nås. Kommunens ansatte skal ha en meningsfylt arbeidsplass med muligheter for personlig, sosial og faglig utvikling.

Medarbeiderne er kommunens viktigste ressurs for å gi innbyggerne riktige tjenester med god kvalitet. Det stilles derfor krav til hvordan lederne på de ulike nivåene ivaretar og utøver ledelse. Resultatene av hvordan vi klarer å rekruttere, beholde og utvikle medarbeidere er derfor svært viktig. Personalpolitikken skal bidra aktivt til at kommunen lykkes i å nå vedtatte mål.

Arbeidet med å få flere over i større stillingsandeler intensiveres i 2015.

4. Konsekvenser av statsbudsjettet 2015

Regjeringens signaler på kort og lang sikt

Endringer i det økonomiske opplegget for 2014

Nytt anslag for skatteinntangen for kommunene for 2014 er en økning på 2,4 % sammenliknet med faktisk inngang i 2013. I Revidert nasjonalbudsjett 2014 ble lønnsvekstanslaget redusert fra 3,5 til 3,3 %. Dette anslaget er uendret. Det samme gjelder kommunal deflator, denne er fortsatt på 3 %. Deflatoren er en sammenveid indeks for prisvekst i kommunesektoren, og omfatter lønnsvekst (2/3) og prisvekst på varer og tjenester (1/3).

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2015

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2015 på 6,2 mrd. kroner. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå i 2014 i Revidert nasjonalbudsjett 2014. Dette er i tråd med vanlig praksis. Av den samlede inntektsveksten er 4,4 mrd. kroner frie inntekter. Disse fordeles med 3,9 mrd. kroner på kommunene og 0,5 mrd. kroner på fylkeskommunene. Veksten i frie inntekter må sees i sammenheng med økte utgifter knyttet til befolkningsutvikling.

Pris- og lønnsvekst for kommunesektoren for 2015 er anslått til 3,0 %, og lønnsveksten er anslått til 3,3 %. Deflatoren dekker ikke følgende kostnadselementer: rentekostnader og demografikostnader. Pensjonskostnader dekkes av budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten fanges dette ikke opp av budsjettdeflatoren.

Særskilte områder

Helse og omsorg

I tillegg til satsingen på psykisk helse og rusarbeid og helsestasjons- og skolehelsetjenesten gjennom kommunenes frie inntekter foreslår regjeringen:

- Å øke investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser.
Det gis en tilsagnsramme på om lag 4 mrd. kroner til 2500 heldøgns omsorgsplasser i sykehjem og omsorgsbolig i 2015. I tillegg foreslås det å heve den maksimale anleggskostnaden per enhet.
- Bevilgningen til dagaktivitetstilbud til demente foreslås økt med 130 mill. kroner.

Dette legger til rette for 1070 nye dagaktivitetsplasser for hjemmeboende personer med demens i 2015.

Ressurskrevende tjenester

På bakgrunn av den sterke utgiftsveksten foreslår regjeringen en forsiktig innstramming i ordningen.

Dette gjøres ved å øke innslagspunktet med 37 000 kroner utover prisjustering – til 1 080 000 kroner. Dette innebærer at statens utgifter isolert sett reduseres med 220 mill. kr. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 pst.

Den underliggende veksten i ordningen antas fortsatt å være sterk. Bevilgningen til ordningen øker med 975 mill. kroner fra 2014 (saldert budsjett) til 2015. Siden kommunene fører regnskap etter andre prinsipper enn staten, vil endringer i statens tilskudd i statsbudsjettet for 2015 få virkning på kommuneøkonomien allerede fra 2014.

Kommunene skal inntektsføre midlene det året utgiftene oppstår, altså i 2014. Videre vil kommunene på vanlig måte få etterskuddsvis refusjon fra staten i 2015.

Barnehage

100 mill. kroner av veksten i frie inntekter er begrunnet med økt fleksibilitet i barnehageopptaket.

I tillegg er det andre satsinger i tilknytning til barnehage og skole:

- Regjeringen vil styrke satsingen på kompetanseheving for barnehageansatte i 2015 og foreslår å øke bevilgningene til dette formålet med om lag 60 mill. kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett.
- Regjeringen vil innføre en bedre sosial profil på foreldrebetalingen i barnehagen. Det foreslås et nasjonalt minstekrav til redusert foreldrebetaling som sikrer at betalingen for en heltidsplass maksimalt skal utgjøre 7 pst. av en families samlede person- og kapitalinntekt. Det tas sikte på at endringen kan tre i kraft 1. august 2015. Som kompensasjon for dette økes rammetilskuddet til kommunene med 111,6 mill. kroner.

Maksimal foreldrebetaling i barnehagen øker fra 1. januar 2015 med reelt 100 kroner, til 2 580 kroner i måneden. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet til kommunene med 312 mill. kroner.

Skole

Regjeringen gjennomfører et lærerløft og foreslår å styrke satsingen på videreutdanning for lærere med 144 mill. kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett i 2015. Styrkingen innebærer en økning på 1500 nye studieplasser til videreutdanning.

Samhandlingsreformen

Som varslet i kommuneproposisjonen vil ordningen med kommunal medfinansiering avvikles fra 2015. Tilbakeføring av midlene baseres på beste anslag på kommunenes faktiske utgifter til kommunal medfinansiering i 2015. Dette er anslaget er nå satt til 5,67 mrd. kroner. Etablert praksis om overføring av midler mellom forvaltningsnivåene i forbindelse med oppgaveoverføringer er at dette skal baseres på faktiske utgifter som er brukt på oppgaven.

I tillegg til 5 mrd. i oppgavekompensasjon i 2012, er kommunene over tid også tilført andre midler knyttet til medfinansiering. Uttrekket vil skje etter den samme nøkkelen som ble benyttet når midlene ble lagt inn.

Denne nøkkelen avvikles for 2015. Utskrivningsklare pasienter fordeles etter delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg.

Skatt og rammetilskudd

Ved beregning av skatt og rammetilskudd for 2014 er KS sin beregningsmodell benyttet.

Skatt

Skatteanslaget for 2015 er beregnet til 321,6 mill. kr. Årsprognosen ble i 2. tertial beregnet til 302,5 mill.

Rammetilskudd

For 2015 er rammetilskuddet beregnet til 409,7 mill. kr. I 2. tertial ble rammetilskuddet nedjustert til 409,2 mill. kr.

Samlet sett gir dette inntekter på skatt og rammetilskudd på 731,3 mill. kr. Dette gir en økning på 2,75 % eller 19,6 mill. kr. Samlet oppgavekorrigert vekst fra anslag på frie inntekter på regnskap 2014-2015 vil være nominelt 37,2 mill. kr eller 5,4 %. Realveksten blir da 2,4 %.

Eiendomsskatt

Kommunestyrets vedtak i sakene 75/13 og 76/13 legges til grunn for tallene som framkommer i økonomiplan 2015-2018. Endelige tall for inntektssiden vil først foreligge i løpet av 1. halvår 2015 etter at utskrivning av eiendomsskatt er gjennomført. Når det gjelder utgiftssiden, vises til nærmere omtale under kapittel 6 vedrørende stab økonomi.

Tilskuddsordninger

Integreringstilskudd

Det er bosatt 18 flyktninger i 2014, herav 6 i gjenforening. Det er fattet vedtak om å øke mottak av flyktninger til 15 i perioden 2015 til 2016. Ved beregning av integreringstilskudd reflekteres denne økningen for perioden.

	2015	2016	2017	2018
Integreringstilskudd	10,0 mill kr	10,5 mill kr	10,5 mill kr	10,5 mill kr

Generelt tilskudd – rentekompensasjon

Det gis rente- og avdragskompensasjon for investeringer i omsorgssektoren og rentekompensasjon for investeringer i skolesektoren og til kirkebygg. Ordningen administreres av Husbanken. Aurskog-Høland kommune har tatt ut sin del av rammen til skolesektor.

	2015	2016	2017	2018
Rentekompensasjon	6,0 mill kr	6,0 mill kr	6,0 mill kr	6,0 mill kr

Ressurskrevende tjenester

Det gis et øremerket tilskudd fra Staten til ressurskrevende tjenester. Det gjøres fratrukk i beregningsgrunnlaget for kommunal egenandel. Kommunens kompensasjon opprettholdes på 80 % av netto lønnsutgifter utover innslagspunkt. Innslagspunktet er økt til kr 1 080 000, økning på kr 70 000 fra 2014. Inntekten for perioden 2015 til 2018 er beregnet til 10,0 mill. kr. Tilskudd for funksjonshemmede utbetales via rammetilskuddet.

	2015	2016	2017	2018
Ressurskrevende tjenester	10,0 mill kr	10,0 mill kr	10,0 mill kr	10,0 mill kr

Rente- og avdragsutvikling

Ved regnskapsavslutningen for 2013 hadde kommunen en brutto lånegjeld på 586,4 mill. kr ekskl. startlån. Ettersom låneopptakene er 71,9 mill. kr større enn låneavdragene i 2014, vil kommunens bruttogjeld ved inngangen til økonomiplanperioden 2015-2018 være 658,3 mill. kr. På grunn av økte investeringer de neste fire årene vil brutto lånegjeld øke med 62,5 % i økonomiplanperioden, eller 411,2 mill. kr. Økningen i de lånefinansierte investeringene skjer i hovedsak innen følgende områder:

- Bjørkelangen skole
- Svømmebasseng
- Lokalmedisinsk senter
- Tjenester ved nedsatt funksjonsevne

Utviklingen i brutto lånegjeld i perioden 2013-2018 vises i tabellen nedenfor:

(Tall i mill. kr)	R 2013	B 2014	ØP 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Låneopptak		102,4	158,3	282,6	118,8	19,9
Låneavdrag		-30,5	-35,7	-39,3	-46,0	-47,5
Sum brutto lånegjeld per 31.12 (ekskl. startlån)	586,4	658,3	780,9	1 024,2	1 097,1	1 069,5

Målsettingen i kommuneplanen om at låneavdrag skal være høyere enn låneopptak i løpet av en fireårs periode vil ikke være oppnåelig i perioden 2015-2018. I tillegg videreformidles startlån fra Husbanken til låntakere, og disse betaler renter og avdrag. Det tilstrebes at kommunens låneprofil i Husbanken blir slik at etterslepet på renter og avdrag blir minst mulig. Det budsjetteres derfor i liten grad med at kommunen skal få utgifter på dette. Det innebærer også at ekstraordinær nedbetaling av startlån fra brukerne må tilbakebetales Husbanken årlig. For nærmere omtale av startlån, se punkt 7.

Avdrag på lån

Kommunen nedbetaler sine lån med såkalte minstelånsavdrag. Dette beregnes ut fra forholdet mellom avskrivninger, lånegjeld og bokførte anleggsmidler.

	2015	2016	2017	2018
Minstelånsavdrag	35,7 mill. kr	39,3 mill. kr	46,0 mill. kr	47,5 mill. kr

Renteutgifter

Utviklingen i renteutgifter kan forklares med to forhold: Vekst i netto opplåning og forventet økt rentenivå. Det budsjetteres med at rentenivå øker fra 1,99 % i 2015 til 3,73 % i 2018.

	2015	2016	2017	2018
Forventede renteutgifter (ekskl. startlån)	20,5 mill. kr	30,0 mill. kr	37,0 mill. kr	40,7 mill. kr

Renteinntekter

Renteinntektene forventes å øke noe i perioden. Forventet økt rentenivå er denne viktigste årsaken.

	2015	2016	2017	2018
Forventede renteinntekter (ekskl. startlån)	8,0 mill. kr	8,3 mill. kr	9,0 mill. kr	10,0 mill. kr

Oversikt låneportefølje per 31.08.2014

Kommunalbanken						
Lånenr/ISIN	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering	Andel
20060561	0221 - Kommunalbanken Nibor 3 mnd +40bp	30 805 000	16.12.2026	2,230%	17.09.2014	4,47 %
20140261	0221 - Kommunalbanken - Sertifikatlån 6 mnd	83 727 000	13.11.2014	1,825%	13.11.2014	12,15 %
20140359	0221 - Kommunalbanken - Sertifikatlån 3 mnd	150 000 000	19.09.2014	1,931%	19.09.2014	21,78 %
		264 532 000				38,40 %

Swap						
Lånenr/ISIN	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering	
200902030 4075B	0221 - DNB Swap - kommunen betaler fast	50 000 000	17.09.2014	3,615%	17.09.2014	7,26 %
200902030 4075M	0221 - DNB Swap - kommunen mottar Nibor 6 mnd	-50 000 000	17.09.2014	1,820%	17.09.2014	-7,26 %
20120141	0221 - Kommunalbanken Nibor 6 mnd +22 bp	201 000 000	18.03.2015	2,040%	17.09.2014	29,18 %
2843105B	0221 - Fokus Swap - kommunen betaler fast	55 000 000	15.09.2021	3,690%	15.09.2021	7,98 %
2843105M	0221 - Fokus Swap - kommunen mottar Nibor 6 mnd	-55 000 000	15.09.2021	1,820%	17.09.2014	-7,98 %
947012B	0221 - Nordea Swap - kommunen betaler fast	50 000 000	20.09.2017	3,784%	20.09.2017	7,26 %
947012M	0221 - Nordea Swap - Kommunen mottar Nibor 6 mnd	-50 000 000	20.09.2017	1,820%	17.09.2014	-7,26 %
		201 000 000				29,18 %

DNB Markets						
Lånenr/ISIN	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering	
NO00107038 38	0221 - DNB Markets	90 000 000	13.11.2014	1,720%	13.11.2014	13,07 %
		90 000 000				13,07 %

KLP						
Lånenr/ISIN	Delportefølje	Saldo	Endelig forfall	Rente	Neste renteregulering	
8317.53.1094 3	0221 - KLP	133 300 000	18.09.2018	3,380%	18.09.2018	19,35 %
		133 300 000				19,35 %

Total		688 832 000				100 %
--------------	--	--------------------	--	--	--	--------------

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønnsutgifter

Lønnsbudsjettet for 2015 er utarbeidet etter det sentrale og lokale tariffoppgjøret i 2014.

Helårsvirkning er innarbeidet i sektorenes/stabenes rammer.

Lønnsreserve

Kommunens lønnsreserve for 2015 er beregnet med utgangspunkt i en årlig lønnsvekst på 3,5 % basert på anslag fra KLP, SSB og Norges Bank. Reserven skal dekke lønnsoppgjøret i 2015 og er beregnet til å utgjøre 9 mill. kr.

Inntekt av sykepenger

Refusjon av feriepenge fra NAV beregnes til 1,1 mill. kr.

Pensjon og arbeidsgiveravgift

KLP og Statens pensjonskasse (SPK) har utarbeidet prognoser for pensjonskostnadene i 2015.

Beregninger viser at pensjonsutgiftene i 2015 øker på nivå med lønnsutgiftene for øvrig.

5. Omstillingsprosjektet

i 1 000 kr		2015	Reduksjon ramme 2015	2016	Reduksjon ramme 2016	2017	Reduksjon ramme 2017
Oppvekst og utdanning							
Økt brukerbetaling	SFO	985	-185	1 170	-185	1 170	0
Tidlig innsats-forebygging	Barnevern		0	500	-500	500	0
Tilpasning statlig bemanningsnorm	Barnehage	1 960	-980	1 960	0	1 960	0
Likebehandling komm og private bhg	Barnehage	3 370	-1 520	3 370	0	3 370	0
		6 315	-2 685	7 000	-685	7 000	0
Helse og rehabilitering							
Økt brukerbetaling	pleie og omsorg	450	-150	600	-150	600	0
Tiltak lavere i omsorgstrappen	pleie og omsorg	1 300	-650	2 000	-700	2 000	0
Økt andel sosialhjelpmottaker i arbeid og utdanning	Sosiale tjenester	1 000	-500	2 500	-1 500	2 500	0
Kantinen som tiltaks- eller praksisplass	pleie og omsorg		0	520	-520	520	0
Riktig bemanning i boligene	Funksjons-hemmede	1 040	0	1 040	0	1 040	0
Reduksjon i adm. Stillinger	Helse og rehab	340	-85	340	0	340	0
		4 130	-1 385	7 000	-2 870	7 000	0
Tekniske tjenester og kultur							
Økt husleie boliger	Eiendom	600	-200	600	0	600	0
Økt husleie KTD	Eiendom	200	-200	200	0	200	0
Økt husleie brann	Eiendom	100	0	100	0	100	0
Økt husleie legesenter	Eiendom	50	0	50	0	50	0
Energibesparelse drift av bygg	Eiendom	200	-100	350	-150	350	0
		1 150	-500	1 300	-150	1 300	0
Stabene							
Redusert annonsering på print	Stab	200	0	200	0	200	0
Reduksjon adm.stillinger	Stab	1 015	-375	1 670	-655	1 670	0
Færre politiske saker	Stab	100	0	100	0	100	0
Bedriftshelsetjenesten	Stab	100	0	100	0	100	0
		1 415	-375	2 070	-655	2 070	0
Vedtatt omstillingsprosjekt		13 010	-4 945	17 370	-4 360	17 370	0

Tiltakene vedtatt i omstillingsprosjektet er innarbeidet i sektorenes/stabenes rammer.

Sektor: Oppvekst og utdanning

Barnehage

Et av tiltakene i omstillingsprosjektet var endring av arealnorm fra høsten 2014. Merinntaket av barn i henhold til tiltaket er gjennomført.

I september kom en ny forskrift vedrørende likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager, rundskriv Udir-7-2014. Endringen består i at kommunene fra 1. januar 2015 skal bruke to år gamle regnskap for beregning tilskudd til ikke-kommunale barnehager. I tillegg skal barnetallet i de kommunale barnehagene fra regnskapsåret legges til grunn.

Forskriftsendringen innebærer at Aurskog-Høland kommune ikke vil få effekt av merinntaket av barn i 2015, da tilskuddssatsen skal beregnes basert på barn i kommunale barnehager i 2013. I 2016 vil merinntaket gi 5 måneders effekt. Helårs effekt av merinntaket oppnås i 2017.

Sektor: Helse og rehabilitering

NAV skulle i omstillingsprosjektet iverksette tiltak for å øke andel sosialhjelpsmottakere i arbeid og utdanning. I tråd med dette iverksatte NAV nytt tiltak – Jobbhuset – som skal bidra til å gjøre brukerne mer selvhjulpne og uavhengig av økonomisk stønad. Tiltaket Jobbhuset har et særlig fokus på unge arbeidssøkere. I samme periode har NAV fått en relativt stor økning av antall mottakere av økonomisk stønad, og det er i perioden 2013-2014 registrert en tydelig økning i antall arbeidsledige. Tiltaket Jobbhuset vil bli videreført, og tiltakene knyttet til å øke andel sosialhjelpsmottakere i arbeid og utdanning vil bli forsterket i 2015.

6. Tjenesteproduksjon

Befolkningsutvikling og boligbygging

1. juli i år var folketallet i Aurskog-Høland kommune på 15.632. Statistikken viser at det øker fra år til år. I de siste 4 årene har det vært en gjennomsnittlig vekst på 2 %. Dette tilsvarer gjennomsnittlig 301 personer årlig. Kommuneplanen beskriver en årlig vekst på 1 – 1,5 %. Det er fødselsoverskudd og netto innflytting som bidrar til veksten. Kommunen har de siste 3 årene hatt fødselsoverskudd med gjennomsnittlig 32 personer, det vil si at det fødes flere enn det dør. Det er en nær sammenheng mellom boligbygging og befolkningsvekst. Øker antall boliger, øker antall innbyggere. Som vi har sett en tendens til gjennom flere år flytter gjerne eldre fra større eneboliger til leiligheter. På denne måten frigis eneboliger tilpasset barnefamilier.

Boligbygging de siste 4 år

	2009	2010	2011	2012	2013
Antall ferdigstilte boenheter	96	99	115	142	158

Boligbyggeprogram 2012 – 2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antall planlagt bygde boenheter	114	114	114	114	114	114	114

Prognosen er utarbeidet i samråd med Akershus fylkeskommune. Prognosen representerer et middelsalternativ som anses som hovedalternativet.

Statistikk, befolkningsutvikling siste 10 år (2003 – 2013)

Folketall Per 1.1. det enkelte år	2004		2008		2014		2018	
	2004	2008	2004-2008	2008-2014	2014	2008-2014	2014-2018	2018-2022
Folketall totalt	13 199	13 995	796	1 505	15 500	1 505	2 301	(2003-2013 1 293)

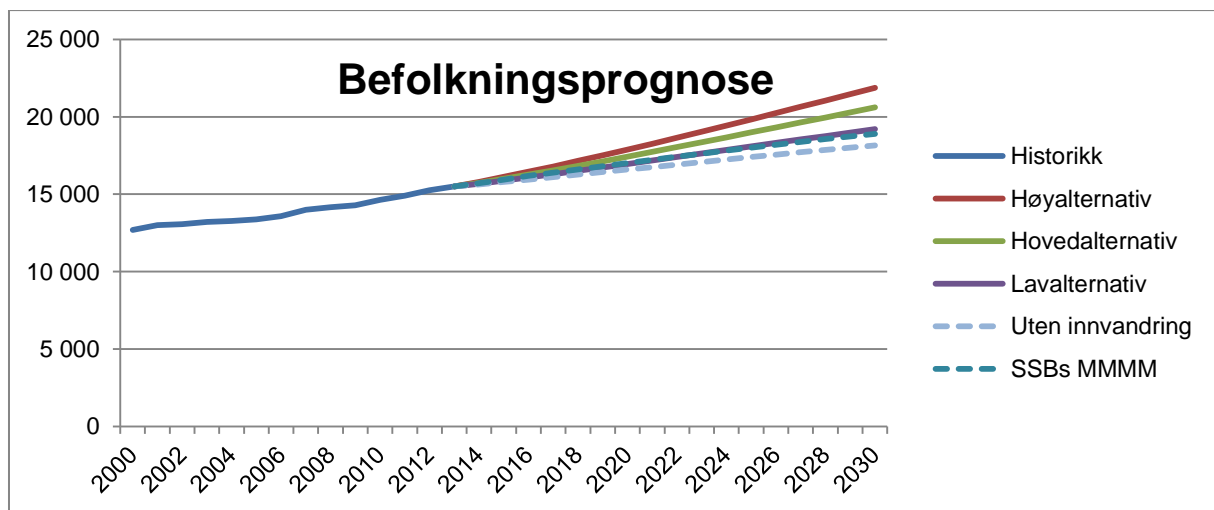
Befolkningsprognose neste 10 år (2013-2022)

Per 1.1.	Faktisk	Faktisk	Endring		Endring		Endring i alt	
	2013	2014	2017	2014-2017	2018	2022	2018-2022	2014-2022
Barnehage		1064						
Grunnskole		1861						
Videre- gående		833						
Yrkesaktive		9392						
Pensjonist		1625						
Eldre 80 år		725						
	15260	15500	16546	1046	16833	18040	1207	2540

Kilde Akershus fylkeskommune, analysestaben

Vekst 2013-2014:	240 personer	% - vis vekst:	1,57 %
Årlig vekst 2014-2022:	282 personer	% - vis årlig vekst:	1,82 %

Befolkningsprognosen er fylkeskommunens hovedalternativ. Prognosen bygger på den historiske befolkningsutviklingen, antagelser om fortsatt høy innvandring, innenlands innflytting og boligbygging. Aurskog-Høland er blant de 12 kommunene i Akershus som viser at det er en sammenheng mellom boligbygging og befolkningsvekst. Dessverre foreligger ikke tall for de bestemte aldersgruppene.

Beskrivelse av tjenesteproduksjon

Sektor: Oppvekst og utdanning

Til sektoren hører skoler, barnehager, voksenopplæring, helsesøstertjenesten, helsestasjon, pedagogisk psykologisk tjeneste, barnevern, jordmor, forebyggende team, utekontakter og samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT).

Kommunen har følgende skoler: Aursmoen 1.-10.trinn, Bjørkelangen 1.-10.trinn, Bråte 1.-10.trinn, Haneborg 1.-7.trinn, Setskog 1.-7.trinn, Løken-Hofmoen 1.-7.trinn. Til sammen har vi cirka 1875 elever i grunnskolen. Fra skoleåret 2015/2016 legges Hofmoen skole ned, og elevene overflyttes til Løken. Det er sju kommunale barnehager: Aursmoen, Flatebyjordet, Setskog, Burholtoppen, Festningsåsen, Løken og Bråtebakken. Antall barn i barnehagene er cirka 850. Kommunen har tilsynsansvar for 9 private barnehager.

Utvikling og drift av de ulike tjenestene er regulert gjennom, og forankret i, lovverk og forskrifter.

Pedagogisk utviklingstjeneste er fra 2015 organisert direkte under kommunalsjefen. Arbeidet med å tydeliggjøre oppdrag og rammer er i gang.

Utviklingstrekk

Det vil bli en økning i antall barn og unge i kommunen, men det knytter seg usikkerhet til hvor stor veksten vil bli. Veksten i antall barn er avhengig av flyttemønsteret til og fra kommunen, og i hvilken grad det blir bygd nye boliger. De siste årene har Aurskog-Høland hatt en netto innflytting som i gjennomsnitt har vært cirka 25 barn i førskolealder og cirka 25 barn i barneskolealder. Antall barn med rett til barnehageplass vil øke jevnt fram mot 2023. Fordi veksten er usikker, er det anslått til å bli mellom cirka 980 og 1100 barn i barnehagealder i 2023. (Grunnlagsdokument 2013: 25f).

Kommunen vil derfor ha behov for flere barnehageplasser, og må følge nøye med på veksten for å dimensjonere riktig kapasitet. Elevtallsveksten i grunnskole er anslått å bli sterkest fra 2017/2018 og framover, hovedsakelig i form av netto innflytting av skolebarn. Det er grunn til å tro at den sterkeste veksten vil bli i de største tettstedene. Den demografiske utviklingen vil også påvirke alle sektorens tjenesteområder. Kommunens tjenester påvirkes også av at statlige reformer og strukturendringer. Innenfor barselomsorgen er det kortere liggetid for fødende, noe som gir kommunen ansvar for å følge opp barselkvinnene på en annen måte enn for noen år siden. Det kommunale barnevernet merker reformene i, og nedbyggingen av, det statlige barnevernet. Flere oppgaver må løses lokalt.

2015 vil preges av at det prosjekteres ny skole på Bjørkelangen, og åpnes ny avdeling i Festningsåsen barnehage i løpet av våren. Første halvår skal det tilrettelegges for en god overgangs- og flytteprosess for elever og ansatte fra Hofmoen til Løken skole. Overgangen skal forberedes og tilrettelegges slik at det føles trygt for elever, foreldre og ansatte å bytte skole.

Grunnskole styrkes med cirka 1,1 mill. Dette for å bidra til å komme på samme nivå som kommunegruppe 7 i forhold til ressursbruk i grunnskolen.

Økonomiske rammer

	(i 1.000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Tildelt netto ramme		299 272			
Tiltak					
Barnevern (forslag statsbudsjettet)	Økt kommunal egenandel statlige barneverns-institusjoner	494			
Barnehage (forslag fra statsbudsjettet)	Økt makspris bhg	-473			
Barnehage (forslag fra statsbudsjettet)	Nasjonalt minstekrav foreldrebetaling bhg	300			
Barnehage	Lønns- og driftsutgifter ny avdeling Festningsåsen	-2 187	337		
Barnehage	Likebehandling private bhg	3 300		-1 300	
Helsestasjon og skolehelsetj (fra statsbudsjettet)	Økt bevilgning – stilling	638			
Jordmor	Nye retningslinjer barselomsorg	400			
Grunnskole	Styrking skole	1 140			
	Netto driftsutgifter	302 884	303 221	301 921	301 921

Utvikling i sektorens rammer				
(i 1.000 kr)	R 2013	B2014*)	P 2014**)	B 2015
Brutto driftsutgifter	339 056	347 661	351 688	346 692
Brutto driftsinntekter	- 60 080	- 55 321	- 55 348	-47 420
Netto driftsutgifter	278 976	292 340	296 340	299 272

*) justert budsjett pr 12.10.2014

****) årsprognose etter 2. tertial 2014**

Årsverk

Det er i 2015 budsjettetert med 381,1 årsverk.

Nye investeringer

Prosjekter (i 1000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
IKT grunnskole	1 000	1 000	1 000	1 000
Inventar/utstyr skoler og Voksenopplæring	750	700	700	700
Inventar/utstyr barnehage	600	600	600	600
IT strategi – barnevern, PPT, helsestasjon	200			
IT strategi – bølge 2 for skole	1 000	1 000		
Varslingssystem skole/barnehage, jfr ROS	750			
Sum oppvekst og utdanning	4 300	3 300	2 300	2 300

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Styrkingen innenfor sektorens driftsbudsjett kommer i form av økte rammer til barselomsorg, forebyggende helsearbeid, barnehage og grunnskole. For å imøtekomme de nye retningslinjene for barselomsorg, som innebærer tidlig hjemmebesøk fra jordmor i etterkant av fødselen, og før helsesøsters besøk, styrkes sektorens ramme med cirka 50 % stilling. Bemanningen i skolehelse-/helsesøstertjenesten har vært noe lav. Midler gitt over statsbudsjettet til helsesøsterstillinger legges derfor i sin helhet inn i sektorens ramme.

Festningsåsen barnehage åpnes for drift våren 2015.

Grunnskole styrkes med cirka 1,1 mill. Dette for å øke kommunens ressursbruk til grunnskole, jfr. intensjonen i sektorplan for oppvekst og utdanning.

Investeringene skal ivareta nødvendig utvikling og utskifting av IKT-løsninger i grunnskolen. De skal også sikre fornying av inventar og utstyr i skoler, barnehager og voksenopplæringen. Skoler og barnehager trenger et internt varslingssystem dersom det oppstår voldsrelaterte hendelser.

Likeverdig behandling ikke-kommunale barnehager

Tilskuddssats for private barnehager er beregnet med bakgrunn i rundskriv Udir-7-2014: Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Følgende satser er beregnet for 2015:

Barn 0-2 år: kr 196 418

Barn 3-6 år: kr 95 035

Kapitaltilskudd: kr 9 500

Sats for åpne barnehager 6-15 timer: kr 17 100

Foreløpige beregninger basert på anslag av barn i private barnehager per 15.12.14 viser at utbetaling av tilskudd til private barnehager i 2015 vil ligge på 49,8 mill. kr.

Mål og satsningsområder

Fra sektorplan til økonomiplan

Hensikt

- Synliggjøre og konkretisere strategiene i sektorplanen over i økonomiplanen.
- Oppnå god styring med virksomhetene i sektoren.
- Rapportere på status og resultater.

Sektorens hovedstrategier

- Økt tverrfaglig samarbeid.
- Robuste fagmiljøer.
- Kvalitetsutvikling.

Utviklingsområde: Tverrfaglig samarbeid - Tidlig innsats

Mål: Familie og folkehelse initierer og deltar aktivt i tverrfaglig samarbeid og prioriterer tidlig innsats.

Tiltak

- Lede og delta i: COS, fortsatt foreldre, SMIL, Zippis venner i barneskolen, Alle har en psykisk helse i ungdomsskolen.
- Aurskog-Høland modellen brukes aktivt og 3 b-møter gjennomføres etter behov.
- SLT arbeider med aktuelle problemstillinger i ungdomsmiljø.
- Implementere nye retningslinjer for barselomsorg.
- Videreutvikle: Forsterket helsestasjon, tidlig innsats ovenfor barn med overvekt og fedme, rutiner for god overgang mellom helsestasjon og barnehage.
- Hjemmebesøk av helsesøster til minst 75 % av nyfødte.

Måleindikator

- Antall møter gjennomført og deltatt i.
- Retningslinjer implementert.
- Registrere antall hjemmebesøk.
- Rapportere på tiltak som skal videreutvikles.

Knytte profesjonene tettere sammen

Mål: Videreutvikle og videreføre utvalgte tiltak som sikrer tverrfaglig samarbeid om barn og unges oppvekst.

Tiltak

- Alle tiltakene i modellen *sammen om barn* rapporteres til tverrfaglig koordinator hvert tertial.
- Videreutvikling av modellkommunearbeidet til å gjelde hele oppvekstløpet, en ny arbeidsgruppe.
- Sikre tverrfaglig ledelse i sektoren.

Måleindikator

- Rapportering på bruk av tiltak.

- Tverrfaglige ledermøter.

Økt systemrettet arbeid i PPT

Mål: PP-tjenesten har kontinuitet i driften.

Tiltak

- PPT organiseres som en utviklingstjeneste og legges under kommunalsjef. Relevante stillinger legges til tjenesten.
- Kompetanseheving i både individarbeid og systemarbeid.

Måleindikator

- Færre som slutter/begynner.
- Reduserte ventelister.

Utviklingsområde: Skolefritidsordningen (SFO)

Fremtidig utvikling av SFO

Mål: SFO har en årlig virksomhetsplan for oppfølging av den statlige kvalitetsplanen.

Tiltak

- Lage en årsplan for den enkelte SFO som synliggjør hovedområdene i kvalitetsplanen.

Måleindikator

- Utarbeidede planer.

Utviklingsområde: Voksenopplæring

Vellykket integrering - Samarbeid på tvers av kommunegrensene - Utvide opplæringstilbudet

Mål: I samarbeid med NAV er det utviklet rutiner og tiltak som sikrer en optimal integrering av innvandrere.

Tiltak

- Utarbeide en rutinebeskrivelse for samarbeidet mellom Voksenopplæringen og NAV innen utgangen av 1. tertial 2015.
- Tidlig avklaring og tett oppfølging av deltakerne i introduksjonsordningen gjennom oppstartsmøter og jevnlig deltakersamtaler med kontaktlærer.
- Aktiv bruk av vurdering for læring og undervisningsorientert skoleledelse i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. Synliggjøres i halvårsplan for møter/utviklingsarbeid.

Måleindikator

- Utarbeidet rutinebeskrivelse.
- Avholdte oppstartsmøter.
- Planverk som synliggjør arbeidsmåter og utviklingsarbeid.

Utviklingsområde: Barnevern

Norges beste barnevern - Tidlig innsats - Kunnskap og kompetanse - Høy kvalitet på saksbehandlingen

Mål: Barnevernet tar i bruk de seks nasjonale kvalitetsmålene for å videreutvikle kvalitet i barnevernets tjenester og tiltak.

Tiltak og måleindikator

- Lage fagsystemer(rutiner, internkontroll) som sikrer at faglige anbefalinger blir grunnlaget for god praksis.
- Ha refleksjonsgrupper/arbeidsgruppe i barneverntjenesten i forhold til de seks kvalitetsmålene.
- Samarbeide med aktuelle tjenester for å sikre at barn og familier møter et samordnet tjenestetilbud.

Utviklingsområde: Rekruttering og kompetanseutvikling

Analyser som bakgrunn for beslutning - Framstå som en attraktiv arbeidsgiver - Bygge et godt omdømme

Mål: Vi arbeider tett opp mot utdanningsinstitusjonene for å markere oss blant studentene.

Tiltak

- Være målrettet i forhold til ulike profesjoner; lærere, barnehage-lærere, pp-rådgivere osv.
- Delta på utdanningsmesser for å promotere kommunens fortrinn, yrkesmessig og fritidsmessig.

Måleindikator

- Deltakelse på messer.
- Oppmøte på høgskoler og Universitet.
- Økning i antall relevante søkere.

Utviklingsområde: Barnehage

Tilbudet - Kompetanse og ledelse - Kapasitet og struktur - Rollen som myndighet og eier

Mål: Barnehagen har tydelig ledelse på alle nivåer for å sikre et helhetlig utviklings- og læringssyn.

Tiltak

- Barnehagens endringsarbeid skal synliggjøres i barnehagens årsplan.
- Utarbeide kjennetegn på tydelig ledelse – styrer og ped.leder.
- Utarbeide kjennetegn på god praksis – fra «ord til handling» veiledning/refleksjon skal føre til endring av praksis.

Måleindikator

- Hvorvidt årsplanen synliggjør endringsarbeidet.
- Utarbeidete kjennetegn.
- Dokumentere at veiledning foregår.

Utviklingsområde: Grunnskole

Den kompetente elev - Det engasjerte hjemmet - Den profesjonelle læreren - Den pedagogiske skolelederen - Den tydelige skoleeieren - Ressursbruk i grunnskolen

Mål: Alle elever i Aurskog-Høland kommune skal oppleve et inkluderende og utviklende læringsmiljø hvor elevenes ferdigheter i lesing, skriving, regning og engelsk høsten 2015 viser en signifikant forbedring sammenlignet med 2012.

Tiltak

Skoleeier

- Det utarbeides en standard for elevenes kompetanse i Aurskog-Høland tilpasset de ulike hovedtrinnene.

Skolene

- Følge opp 3+3-satsningen på lesing/skriving/regning.
- Bruke analyse- og veiledningsverktøyet utarbeidet av Udir i forbindelse med NP.
- Videreføre arbeidet med undervisningsorientert skoleledelse, og ut fra dette ha et system for oppfølging av pedagogisk praksis i klasserommet.

Måleindikator

- Utarbeidet standard.
- Synliggjøre bruk av analyseverktøy.
- Kunne legge fram system for oppfølging av ped. praksis i klasserommet.

Utviklingsområde: Miljøfyrtårn

Mål: Samtlige skoler og barnehager skal sertifiseres som Miljøfyrtårn.

Tiltak og måleindikator

- Utarbeide handlingsplan for rekkefølgen på virksomheter som skal sertifiseres som Miljøfyrtårn.
- Definere framdriftsplan.

Utviklingsområde: Økologisk mat

Barnehage - Skole og SFO

Mål: Samtlige barnehager og skoler/SFO skal ha minimum 15 % forbruk av økologisk mat innen 2020.

- Endre innkjøpsvaner.
- Bruke tilgjengelig veiledning.
- Innhente råd og erfaring fra virksomheter som er i gang/har kompetanse.

Måleindikator

- Oppnådd minimumskrav.

Sektor: Helse og rehabilitering

Sektor Helse og rehabilitering består av følgende fire tjenesteområder: Hjemmeboende og rehabilitering, sykehjemstjenester, tjenester ved nedsatt funksjonsevne og NAV. Hjemmeboende og rehabilitering omfatter Aurskog, Bjørkelangen og Hemnes distrikt, som alle gir tjenester i form av hjemmesykepleie, praktisk bistand/hjemmehjelp samt dagsentertilbud for eldre og demente gitt ved Aurskog, Bjørkelangen og Løken. Videre er kommunens rehabiliterings- og korttidstilbud ved sykehjem organisert i tjenesteområdet sammen med fysio- og ergoterapitjenesten og Aurskog-Høland og Rømskog legevakt. Tjenesteområde sykehjem organiserer langtidsavdelinger ved henholdsvis Aurskog, Bjørkelangen og Hemnes sykehjem. I tillegg er Sentralkjøkken og vaskeri, samt rådhusets kantinedrift organisert i tjenesteområde sykehjem. Tjenesteområde for mennesker med nedsatt funksjonsevne består av boveiledertjenestene på Bjørkelangen og Løken, bolig for yngre funksjonshemmede på Aurskog, avlastningstilbud på Bjørkelangen samt psykisk helse ved Linåkerveien ressurscenter. NAV Aurskog-Høland gir tjenester med utgangspunkt i at arbeid er den viktigste strategien for å fremme velferd og hindre fattigdom og sosial nød.

Saksbehandling og klagesaksbehandling av søknader om kommunale helse og omsorgstjenester utføres fra 2015 i sin helhet av Tjenestekontoret.

Utviklingstrekk

Samhandlingsreformen skal sikre et bærekraftig, helhetlig og sammenhengende tjenestetilbud av god kvalitet for innbyggere i kommunen. Innføringen medfører en ny kommunerolle, og gir kommunen ansvar for nye pasientgrupper. Kommunen skal gi tjenester innen forebygging, helsefremming, utredning, behandling, øyeblikkelig hjelp døgntilbud og rehabilitering og annen oppfølging på tvers av tjenesteområder og sektorer. Det er forventet en kraftig økning i antall eldre i kommunen i årene som kommer, med en markant økning i gruppen 80+ fra cirka 2025. Fra tidligere har institusjonstjenestene i Aurskog-Høland kommune vært høyt prioritert, men for å sikre bærekraft og svare på krav gitt av Samhandlingsreformen, må innsatsen i årene fremover dreies over til helsetjenester i hjemmet. I tillegg må kommunen planlegge for tilstrekkelig kapasitet innenfor institusjonstjenesten.

NAV i Aurskog-Høland kommune, som i flere andre kommuner, har registrert et økende antall mottakere av økonomisk stønad i perioden 2013-2014. Antall arbeidsledige i Aurskog-Høland kommune har fra 2011 til 2013 vært stabilt/svakt nedadgående, mens man fra 2013 til 2014 registrerer en tydelig økning. Det er foreslått innføring av aktivitetsplikt for mottak av økonomisk stønad. Aurskog-Høland kommune har vedtatt å øke antall flykninger som skal bosettes til 15 per år i perioden 2015-2016.

Det er erkjent underdekning innenfor bo- og avlastningstilbud til brukere med nedsatt funksjonsevne. Det skal etableres et differensiert tilbud av boliger som sikrer et tilpasset tjenestetilbud i tråd med BEON-prinsippet. Arbeidsmarkedsbedriftene ASVO Bjørkelangen AS og Neverstua AS skal organiseres for å håndtere fremtidige utfordringer som økt konkurranse mellom arbeidsmarkedsbedrifter og ivareta behovet for relevante arbeidsmarkedstiltak til ungdom, personer med rusavhengighet og personer med psykiske lidelser.

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Tildelt netto ramme		281 178			
Kommunalsjef	Uttrekk samhandlingsreform	- 16 800			
Justert ramme		264 378			
Tiltak:					
Tjenester ved nedsatt funksjonsevne (Forslag statsbudsjett)	Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	922			
Tjenester ved nedsatt funksjonsevne	Økt tilskudd fra 2014 til 2015 ressurskrevende tjenester	1 500			
Tjenester ved nedsatt funksjonsevne	Styrking BPA	838			
NAV	Styrking ramme flyktninger	2 600	500		
Kommunalsjef (Forslag statsbudsjett)	Uttrekk utbygging øyeblikkelig hjelp	-283			
Kommunalsjef	Ny fastlegehjemmel	350			
Kommunalsjef	Prosjekt sosialhjelp – stilling	700			
Kommunalsjef	Prosjekt kommunalt aktivitetssenter	350	350		
Kommunalsjef	Oppgjør fastlege utenfor kommunen	700			
Kommunalsjef	Styrking logopedtjeneste	700			
Netto driftsutgifter		272 755	273 605	273 605	273 605

Utviklingen i sektorens rammer				
(i 1.000 kr)	R 2013	B 2014 *)	P 2014**)	B 2015
Brutto driftsutgifter	314 739	311 861	321 361	317 417
Brutto driftsinntekter	- 43 829	-34 418	-33 502	-36 239
Netto driftsutgifter	270 910	277 443	287 859	281 178

*) justert budsjett pr 12.10.2014

***) årsprognose etter 2. tertial 2014

Årsverk

Det er budsjettert med 309,9 årsverk i 2015, i tillegg kommer årsverk på stillinger til brukerstyrt personlig assistent og avlastning.

Nye investeringer

Prosjekter (i 1000 kr)	Budsjett 2015	Ø-plan 2016	Ø-plan 2017	Ø-plan 2018
IT-strategi - Elektronisk meldingsutveksling	200			
Inventar/utstyr senger/institusjon	250			
Maskiner/utstyr helse og rehab	300			
Carport hj.tj-distriktene	150			
IT-strategi -Elektronisk dokumentflyt og arkivering	300			
IT-strategi -Nye teknologiløsninger		1000		
Sum Helse og rehabilitering	1200	1000	0	0

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Sektoren har fokus på å gi brukerne forsvarlige og verdige tjenester innenfor vedtatte rammer og i henhold til lover og forskrifter basert på individuell vurdering. Det har innenfor tjenesten brukerstyrt personlig assistanse vært et høyere aktivitetsnivå enn budsjettert. Tjenesteområdet er gjennomgått, og vil få økt driftsramme i 2015. Nye rettigheter vedrørende brukerstyrt personlig assistanse for personer under 67 år, jfr. endring i Pasient og brukerrettighetsloven, er ikke kompensert i 2015.

Samhandlingsreformens økonomiske virkemiddel knyttet til utskrivningsklare pasienter videreføres uten endringer i 2015. Kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten avvikles fra 1.1.2015. Dette innebærer at kommunen ikke lenger skal dekke en egenandel for sykehusopphold for sine innbyggere, og at denne utgiften dermed faller bort. Dette er et område kommunen har hatt et merforbruk i 2012-2014.

Økonomisk stønad etter Lov om sosiale tjenester i NAV er en rettighetsbasert ordning som utløses ut fra gitte kriterier. I 2013 og 2014 har det, i forhold til 2012, vært en relativt stor økning av antall mottakere av økonomisk stønad. Noe som har medført utbetalinger utover budsjettanslaget. For å gjøre brukerne selvhjulpne og uavhengig av økonomisk stønad, kreves det tettere oppfølging og veiledning. NAV Aurskog-Høland får styrket sin ramme for å iverksette et prosjekt der man ser om tettere oppfølging og veiledning av brukerne gir ønsket effekt, dvs. flere i arbeid, færre brukere og kortere gjennomsnittlig periode med økonomisk stønad.

Sektorens driftsbudsjett styrkes også ved at det legges inn midler til ny kommunal fastlegehjemmel med oppstart september 2015. Det settes av økt ramme for logopeditjenester i 2015 som skal dekke både barn/unge og voksne. Det skal i 2015 iverksettes et prosjekt for å planlegge kommunalt dagaktivitetssenter.

Mål og satsningsområder

Fra sektorplan til økonomiplan

Hensikt

- Synliggjøre og konkretisere strategiene i sektorplanen over i økonomiplanen.
- Oppnå god styring med tjenesteområdene i sektoren.
- Rapportere på status og resultater.

Sektorens hovedstrategier

- Økt satsing på de nedre trinnene i omsorgstrappen.
- Tverrfaglig samarbeid.
- Robuste fagmiljøer.
- Kvalitetsutvikling.

Utviklingsområde: Hjemmeboende og rehabilitering

Sette brukere i stand til å mestre eget liv, BEON- prinsippet

Mål: Hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring er innført som arbeidsmetode.

Tiltak

- Opprette tverrfaglig prosjekt for hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring i hjemmetjenesten.
- Utarbeide plan for innføring av hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring i hjemmetjenesten.

Målindikatorer

- Plan for innføring av hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring i hjemmetjenesten er utarbeidet.
- Andel brukere av hjemmetjenesten fordelt iht bistandsbehov etter IPLOS-score.

Mål: Tjenesteområdet skal innføre ny velferdsteknologi der det bidrar til økt kvalitet, effektivitet, trygghet og verdighet i tjenestene, samt styrker den enkeltes mestringsevne.

Tiltak

- Videreføre prosjekt Mobil omsorg slik at alle ansatte i hjemmetjenester, fysio- og ergoterapeuter tar i bruk nettbrett som verktøy for dokumentasjon i pasientjournal.

Målindikator

- Nettbrett er i daglig bruk.
- Andel brukere i hjemmetjenesten som har oppdaterte tiltaksplaner.
- Brukerundersøkelse.

Mål: Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

- Videreføre styrke- og balansegruppe (fallforebygging) slik at tilbudet dekker hele kommunen.

- Delta i læringsnettverk om fallforebygging i regi av Utviklingssenter for hjemmetjenesten.
- Utvikle hensiktsmessig organisering og drift av dagsentertilbudet for eldre.
- Forsterke fysioterapitilbudet til barn og unge.
- Sikre nødvendig logopedtjenester.

Målindikator

- Antall deltakere i styrke og balansegruppe.
- Antall registrerte fall i hjemmetjenesten.
- Antall møter i læringsnettverket man har deltatt i.
- Antall barn som mottar fysioterapitjeneste individuelt/i gruppe.
- Andel brukere på korttids- og rehabiliteringsopphold med afasi som er vurdert i forhold til behov for logopedtjeneste.

Utviklingsområde: Sykehjem

Utvikle en kultur for å jobbe helsefremmende og forebyggende - Samarbeid med pårørende og frivillige

Mål: Tjenesten tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring og trivsel.

Tiltak

- Utforme individuell aktivitetsplan for brukere med langtidsplass.
- Innføre arbeidsmetode for å sikre at den enkelte bruker opprettholder/forbedrer sitt funksjonsnivå.

Målindikatorer

- Andel brukere med individuell aktivitetsplan.
- Andel brukere som smører egen mat.
- Brukerundersøkelse.

Mål: Tjenestene har et systematisert samarbeid med pårørende og frivillige.

Tiltak

- Utarbeide felles informasjonsskriv og mal for inkomstsamtale til bruk ved sykehjemmene.
- Utvikle rutine for systematisert samarbeid med pårørende og frivillige.
- Utnevne kontaktperson for frivillighet i hver avdeling.

Målindikatorer

- Informasjonsskriv er utarbeidet og tatt i bruk.
- Antall avdelinger med kontaktperson for frivillighet.
- Antall gjennomførte aktivitetstiltak i regi av pårørende og frivillige.
- Andel av brukere som har deltatt på aktivitetstilbud i avdelingen.

Mål: Innen 2020 skal sykehjemmene, via sentralkjøkkenet, ha et forbruk av økologisk mat på 15 %.

Tiltak

- Utarbeide handlingsplan for økt bruk av økologisk mat.

Målindikator

- Andel økologisk mat.

Utviklingsområde: Nedsatt funksjonsområde

Behov for boliger - Dagaktivitetstilbud

Mål: Boveiledertjenesten har utvidet kapasitet innenfor ulike bo- og avlastningstilbud basert på utredning av fremtidig behov.

Tiltak

Utarbeide forslag til etablering av ny boveiledertjeneste inklusiv nytt avlastningstilbud.

Målindikator

- Antall brukere med botilbud innen boveiledertjenesten.
- Antall brukere med avlastningstilbud innen boveiledertjenesten.

Mål: Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

- Opprette dagaktivitetstilbud for brukere uten restarbeidsevne.
- Utarbeide individuelle aktivitetsplaner for brukere i boveiledertjenesten.

Målindikatorer

- Andel brukere med dagaktivitetstilbud.
- Andel brukere med individuell aktivitetsplan.

Utviklingsområde: Psykisk helse

Endring av botilbud til gjennomgangsboliger - Økt fokus på mestring

Mål: Det gis tilbud om gjennomgangsboliger til brukere innenfor området psykisk helse.

Tiltak

- Utarbeide nye rutiner for boligtildeling for brukerguppen.
- Innføre nye arbeidsmetoder som sikrer sirkulasjon i bruk av boliger for brukere innen psykisk helse.

Målindikator

- Antall brukere innen psykisk helse som har fått tildelt botilbud.

Mål: Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

- Innføre kjente arbeidsmetoder for læring og mestring.
- Sikre at minst 1 ansatt i avdelingen gjennomgår kurs for å bli godkjent KiD-instruktør (kurs i depresjonsmestring).

Målordikator

- Antall brukere med gjennomført kurs i depresjonsmestring (KiD).

Utviklingsområde: NAV

Arbeidsrettet brukeroppløging - Samordnet arbeid overfor rusavhengige - Boligsosialt arbeid

Mål: Tjenestene tilrettelegger for at brukere kan delta i aktiviteter som fremmer helse, læring, trivsel og overgang til arbeid.

Tiltak

- Det opprettes flere kommunale tiltaksplasser.
- Samarbeid om de kommunale tiltaksplassene systematiseres.
- Samarbeidsavtale mellom NAV og sektorer/enheter forankres på rådmannsnivå.

Målordikator

- Samarbeidet om kommunale tiltaksplasser er systematisert.
- Antall kommunale tiltaksplasser.

Mål: Det gis tilbud om gjennomgangsboliger til brukere innenfor området rus og flytninger.

Tiltak

- Det stilles flere boliger til disposisjon for gruppen.
- Boligene er av ulik størrelse og uten eller med ulik grad av bemanning/tilsyn.
- Husbankens låne- og tilskuddsordning brukes aktivt for at leietakere i kommunale boliger skaffer seg egen bolig.

Målordikator

- Antall kommunale boliger per 1000 innbyggere.
- Gjennomstrømming i kommunale boliger.

Mål: Andel passive stønadsmottakere i NAV er redusert ved at flere kommer i arbeid og aktivitet.

Tiltak

- Videreutvikle ungdomsteam og Jobbhus.
- Utarbeide aktivitetsplan innen 4 uker med fokus på arbeid i samarbeid med bruker.
- Være pådriver slik at brukere har oppdaterte CV-er.
- Bruke verktøyet «Jobbmatch» på alle brukere som følges opp.

Målordikatorer

- Andel sosialhjelpsmottakere av befolkningen mellom 18 og 67 år.

- Andel unge av befolkningen 18-24 år, som har mottatt økonomisk sosialhjelp.
- Antall deltakere i KVP.

Utviklingsområde: Konsekvenser av samhandlingsreformen

Forsterkede og nye ansvarsområder - Lokalmedisinsk senter

Mål: Det er etablert helsehus med tjenestetilbud som bidrar til behandling, forebygging og helsefremming.

Tiltak

- Aktuelle avdelinger deltar i arbeidet ved etablering av det faglige tilbudet som skal gis i helsehuset.
- Etablere prosjekt for å ta i bruk modeller for tverrfaglig samarbeid med fokus på læring, mestring og frisklivstiltak.

Målindikatorer

- Antall møter gjennomført i forbindelse med etablering av det faglige tilbudet i helsehuset.

Utviklingsområde: Modeller for tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig samarbeid - Brukere med langvarige og sammensatte behov

Mål: Tjenestekontoret sikrer likhet i tildeling av tjenester basert på vurdering av brukernes behov.

Tiltak

- All saksbehandling av tjenester etter helse og omsorgstjenesteloven skal utføres av Tjenestekontoret.

Målindikator

- Andel av behandlede saker som er utført av Tjenestekontoret.

Mål: Samhandling mellom avdeling for psykisk helse ved Linåkerveien, hjemmetjenesten og rustjenesten i NAV sikrer helhetlige pasientforløp for brukergruppen.

Tiltak

- Utarbeide gode rutiner for samhandling mellom avdelinger som yter tjenester til brukergruppen.
- Vurdere organisering av tjenester gitt til brukere av psykisk helse og rus.

Målindikator

- Andel enkeltsaker som krever samhandling hvor helhetlig pasientforløp er fulgt.
- Samhandlingsrutiner på individ og systemnivå er utarbeidet.

Utviklingsområde: Rekruttering og kompetanseutvikling

Planmessig bruk og utvikling av kompetanse - Være en attraktiv arbeidsgiver - Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og/eller forskningsmiljø

Mål: Det er planmessig bruk og utvikling av ansattes kompetanse.

Tiltak

- Utarbeide ny kompetanse- og rekrutteringsplan på system- og individnivå.
- Bidra til å etablere nye samarbeidsprosjekter for kompetanseutvikling med Høgskolen i Oslo og Akershus.
- Fullføre forskningsprosjekt hvor Aurskog-Høland er partsrepresentant i utarbeidelsen av e-læringsprogram for pårørende til demente.

Målindikator

- Andel fast ansatte med gjennomført kompetansehevende tiltak.
- Andel fast ansatte med formell utdanning.
- Antall samarbeidsprosjekter med utdanningsinstitusjoner og/eller forskningsmiljø.

Sektor: Teknisk drift og kultur

Sektoren består av fire tjenesteområder: Eiendom, kommunalteknisk drift (KTD), forvaltning og kultur. Til tjenesteområdene innen teknisk drift hører: (Eiendom) forvaltning av kommunens eiendommer, drift og vedlikehold av kommunens eiendomsmasse med vaktmester- og renholdstjenester, boligkontor, (KTD) vann og avløp med drift og utvikling av kommunens vann- og avløpsledninger, pumpestasjoner, høydebasseng, vannverk, vannreservoarer, reservevannanlegg, damanlegg og renseanlegg, vaktordninger, drift av anleggsavdeling med mannskap og utstyr, innkreving av avgifter, drift av kommunale veier med sommer- og vintervedlikehold og skilting, drift og vedlikehold av bruer og veilysanlegg, oppfølging av nedgravde oljetanker, (Forvaltning) saksbehandling etter plan- og bygningsloven og forurensningsloven, matrikkelføring, adressering, oppmålingstjenester, drift og vedlikehold av kommunes kartdatabase, geodatasamarbeid med nedre Romerike, gjennomføring av prosjekt Haldenvassdraget hvor kloakkanlegg i spredt bebyggelse saneres og erstattes med minirensanlegg. I tillegg til disse tjenesteområdene har sektoren det faglige ansvaret for kontakt med ROAF (Romerike avfallsforedling IKS) som overtar ansvaret for renovasjonsordningen i kommunen fra 1. januar 2015. Sektoren vil fremdeles ha ansvar for innkreving av gebyr og selvkostregnskapet for renovasjon. Kommunens brannvesen gikk inn i NRBR (Nedre Romerike Brannvesen) fra 1. januar 2014. Den økonomiske og faglige oppfølgingen fra kommunen ligger til sektoren. I forhold til lov om sivilforsvaret har kommunen forpliktelser med å stille lager til sivilforsvarets materiell. Dette organiseres og utgiftsføres i sektoren.

Tjenesteområdet kultur består av administrasjon, Den kulturelle skolesekken (DKS), barn- og ungdomsarbeid, ungdomsklubber, tilskudd til barn og unge, Ungdommens kulturmønstring (UKM), frivilligsentral, eldresentre, friluftsliv, bygdetun, bibliotek, kino, kunstformidling, idrett, tilskudd til anlegg, spillemiddelsøknader, kulturskole, kulturtiltak, bygdebok, folkebad og kulturvern. Tjenesten har også ansvar for Ungdomsrådet og Barn og unges kommunestyre på vegne av politisk sekretariat. Kommunalsjef for teknisk drift og kultur er styreleder i frivillighetssentralen. I tillegg til dette har sektoren ansvar for dialog og planlegging med kirkevergen (fellesrådet). Tilskuddene/totalsummene til drift og investeringer føres i sektoren og følges opp med fellesrådet. I tillegg til fellesrådet tildeles tilskudd til medlemmer av andre trossamfunn i kommunen. Ansvaret for budsjettering og administrasjon av dette ligger til sektoren.

Økonomien er todelt. Store deler av aktivitetene innenfor KTD og forvaltning er styrt etter selvkostprinsippet. Alle kostnader innen drift og investeringer finansieres gjennom gebyrer rettet mot abonnenter og de som får utført en tjeneste. Dette føres i et eget selvkostregnskap som skal gå i balanse. Det resterende finansieres over drift med egenbetaling og husleie innen noen tjenester.

Utviklingstrekk

Aurskog-Høland kommune er en vekstkommune med stor befolkningsvekst og stor aktivitet innen byggevirkosomhet. Kontinuerlig oppdatering av matrikkel og kart er viktig for god saksbehandling innenfor oppmåling og byggesak. For å opprettholde tilfredsstillende saksbehandlingstid og gjennomføre alle oppgavene innen forvaltning, utvides saksbehandlingskapasiteten med en saksbehandler fra våren 2015. Kommunen er en stor eiendomsbesitter med et stort antall formålsbygg og kommunale utleieboliger i en kommune med stor geografisk utstrekning.

Vedlikeholdet av bygningsmassen er en utfordring, og målene for vedlikeholdet er ikke nådd. Gjennom arbeidet med eiendomsstrategien er det utarbeidet en god status på tilstanden til de enkelte bygg. Kostnader til gjennomført vedlikehold ligger under normtallene for dette. Innen kommunal teknisk drift er arbeidet med fornying og utbedring av kommunale vann- og avløpsledninger i gang og følger vedtatt hovedplan. Reservevannsløsning med Sørumsjøen er under slutføring. Vedlikeholdet av kommunale veier har over mange år vært på et lavt nivå. Kulturområdet har de siste årene utviklet seg med større aktivitet innen kulturskolen. Det er et klart mål i sektorplanen at hele kulturområdet skal styrkes.

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Tildelt netto ramme		70 550			
Tiltak:					
Eiendom	Leie av lager for Sivilforsvaret	130			
Eiendom	Økt festeavgift – Opplysningsvesenets fond	670			
Eiendom	Kompetanseheving-fagbrev	250	-250		
Kultur	Ettermiddagsåpen fritidsklubb Bjørkelangen	160			
Kultur	40% økning i stilling - bibliotek	240			
Kultur	Øke elevtall – Kulturskolen	150	150		
Kultur	Videreføring av bygdebok	100			
Kultur	Kulturvern	30			
Kultur	1716 jubileum (spel)	100		-100	
Kommunalsjef (fra statsbudsjettet)	Utdanning av deltidsbrannmenn	140			
Kommunalsjef	Merkostnad NRBR	360			
Kommunalsjef	Eidsdammen	50			
Kommunalsjef	Økt tilskudd - kirkelig fellesråd	300	-425		
Kommunalsjef	Andre trossamfunn- tilskudd	370			
Netto driftsutgifter		73 600	73 075	72 975	72 975

Utviklingen i sektorens rammer				
(i 1.000 kr)	R 2013	B 2014 *)	P 2014**)	B 2015
Brutto driftsutgifter	209 879	176 221	180 070	179 209
Brutto driftsinntekter	-124 554	-106 515	-106 515	-108 658
Netto driftsutgifter	85 326	69 706	73 555	70 550

*) justert budsjett pr 12.10.2014

**) årsprognose etter 2. tertial 2014

Årsverk

Det er budsjettet med 102,4 årsverk i 2015.

Nye investeringer

Prosjekter (i 1.000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Geodata	400	200	200	200
IT-strategi - elektronisk saksbehandling	2000	200	200	1600
Asfaltere kommunale veier, mål sektorplan	2500	0	0	2500
Ombygging veilysanlegg	700	500	700	700
Rehabilitering kommunale veier og av bruer	200	200	200	200
Veihøvel	0	3500	0	0
Vedlikehold dammer (Eidsdammen)	0	2500	1000	0
Moppevaskere / renholdsmaskiner	300	0	0	0
Strakstiltak etter tilstandsvurdering eiendom	1000	0	1000	0
Utbedring/rehabilitering Bråte skole	6000	0	0	0
Barnehager og skoler, uteområder- lukke avvik	300	0	0	0
Oppgradering voksenopplæringa	2500	0	0	0
ENØK-tiltak	800	500	1100	1100
HMS/Vedlikeholdsinvesteringer	1000	500	1000	1000
Innemiljø	700	200	700	700
Ny heis Hemnes sykehjem	1100	0	0	0
Rehabilitering kommunale boliger	1500	1000	1500	1500
P-plass, vei og areal flisfyring Bråte	1000	2000	0	0
Trafikksikkerhet	500	500	500	500
BIO-anlegg, tilpasning Aursmoen	2000	0	0	0
Utvendig maling kommunale bygg	0	0	2000	0
Aursmoen SFO og barneskolen, tak	0	0	200	0
Haneborg skole tak lager/garasje	50	0	0	0
Ventilasjon Linåkerveien og Aursmoen skole	0	0	1500	0
Utbedring brannforeb. Løken og Setskog	2500	0	0	0
Inventar og IT oppgradering	1500	0	0	0
Rådhuset rampe og utvendig varelevering	1500	0	0	0
Oppstilling med tak for kommunale biler	0	800	200	0
Bråte skole fellesrom	300	0	0	0
Adresseprosjekt - skilting	200	200	0	0
Retting matrikkelkart	875	0	0	0
KIRKELIG FELLESRÅD				
Maling Løken kirke og Mangen kapell	750	350	0	0
Orgel Søndre Høland	0	0	0	2000
Rehabilitering elektriske anlegg i seks kirker	0	0	275	250
Sum Teknisk drift og kultur	321750	13150	12275	12250
Prosjekter selvkost (i 1.000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Hovedplan vann - oppfølging/strakstiltak	4300	4100	4100	4300
Hovedplan avløp - oppfølging	6100	6300	4300	4300
Sum KTD – selvkostområder	10400	10400	8400	8600

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Sektorplanen som ble vedtatt i 2014, legger premisene for budsjettet i 2015. Innen kultur planlegges mange mål gjennomført. Budsjettet er styrket innenfor den kulturelle skolesekken, det legges opp til ettermiddagsåpen fritidsklubb på Bjørkelangen, biblioteket økes med 40 % stilling, kulturskolen får tilført midler for etablering av flere elevplasser og det settes av midler for 1716 jubileet.

For de tre andre virksomhetene videreføres aktivitetsnivået på samme nivå.

I tillegg til sektorens fire virksomheter er tilskuddene til kirkelig fellesråd, andre trossamfunn og NRBR en del av sektorens ramme. Kirkelig fellesråd har hatt utfordringer med sine driftsutgifter i forhold til momskompensasjonsordningen på investeringer som er endret. For å avhjelpe dette tilføres fellesrådet en økning i 2015. Fellesrådet har inntekter fra festeavgifter som svinger over en fireårsperiode. For å komme inn i et system med lik fordeling av disse inntektene hvert år, har bevilgningen til fellesrådet vært økt med kr. 300.000. Dette bortfaller fra 2016. Kommunen skal i tillegg til fellesrådet også utbetale et tilskudd til andre trossamfunn i forhold til antall medlemmer bosatt i kommunen. Rammen for sektoren er økt med summen av tilskudd til disse.

NRBR har vært gjennom sitt første driftsår og etter konsolidering er utgiftene høyere enn fjorårets budsjett. Rammen for sektoren økes tilsvarende differansen. En del av differansen dekkes av midler på statsbudsjettet til utdanning av deltidsbrannmenn.

Investeringer

Kommunen planlegger store investeringer innen skole og helse i årene som kommer, men innenfor denne sektoren er det et årlig behov for investeringer til restaurering og nyutvikling innen eiendom, kommunalteknisk drift og forvaltning. En del av investeringene er innen selvkostområdene, og finansieres av gebyrer. For 2015 planlegges det ekstra løft for gjennomføring av investeringer innen eiendom. Investeringene gjennomføres innenfor strakstiltak på kommunale formålsbygg, uteområder barnehager og skoler, kommunale utleieboliger og rehabilitering av kommunale veier. Et av hovedmålene i sektorplanen for kommunal teknisk drift med asfaltering av veier i boligfelt, igangsettes.

Mål og satsningsområder

Fra sektorplan til økonomiplan

Hensikt

- Synliggjøre og konkretisere strategiene i sektorplanen over i økonomiplanen
- Oppnå god styring med virksomhetene i sektoren
- Rapportere på status og resultater

Sektorens hovedstrategier

- Innbyggere og næringsliv i fokus
- Bidra til gode friluft-, idrett- og kulturopplevelser
- Leverer gode tjenester - bærekraftige og god kvalitet

Utviklingsområde: Eiendom Forvaltning

Mål: Tilby velholdte kommunale bygg som er tilpasset byggets bruk.

Tiltak

Registrere og rapportere byggenes tilstand i IK bygg.

Måleindikator

Gjennomsnittskarakterer i IK bygg bør ikke være dårligere enn 2.0.

Utviklingsområde: Eiendom Renhold

Mål: Skal levere konkurransedyktige tjenester innen fagområdet.

Tiltak

Måling av kvalitet og beregning av ressursbruk på utført renhold i forhold til fagsystemer.

Måleindikator

Renhold utført i henhold til fagsystemene RENPLAN og INSTA 800.

Utviklingsområde: Eiendom Boligkontor

Mål: Skal tilby egnede boliger som gjør dem interessante i utleiemarkedet. Husleienivået skal harmoniseres med statlig bostøtteordning, og økonomien skal være bærekraftig.

Tiltak

Utføre riktig innvendig vedlikehold i rett tid, og utvendig vedlikehold for å få boligene opp på et akseptabelt nivå.

Måleindikator

Antall rehabiliterte boliger.

Utviklingsområde: Forvaltning Byggesak

Mål: Tilby god og rask saksbehandling innen byggesaks-, oppmålings- og spredtavløpstjenestene.

Tiltak

- Ansette en saksbehandler.
- Kompetansevedlikehold og utvikling.
- Påklagde vedtak skal reduseres.
- Brukerundersøkelse.

Måleindikator

- Antall saksbehandlere.
- Saksbehandlingstid i innenfor loven.
- Alle skal ha deltatt på en konferanse eller ett kurs.
- Antall påklagde vedtak avtar.
- Andel fornøyde brukere.

Utviklingsområde: Forvaltning Geodata

Mål: Oppnå mest mulig geodata-integrasjon.

Tiltak

- Tilrettelegge for god tilgang til og brukervennlighet i kartportalen.
- Brukerundersøkelse.

Måleindikator

- Antall oppslag i kartportal.
- Antall fornøyde brukere.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Renovasjon

Medlemskap i ROAF fra 1. januar 2015

Mål: Dra fordel av stordriftsfordeler som kan gi lavere gebyrer

Tiltak

- Medlemskap i ROAF.

Måleindikator

- Gjennomført implementering.

Mål: Aktiv informasjon ut mot innbyggerne, og et tilbud til alle 4. klasser i grunnskolen.

Tiltak

- Følge opp ROAF i forhold til informasjon og skolebesøk.

Måleindikator

- Formidlet informasjon.
- Antall klasser.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Vann

Vann

Mål: Lekkasjetapet på vannledninger skal reduseres.

Tiltak

- Investering i soneovervåking for å øke muligheten for å lokalisere store lekkasjer, og for å kunne systematisere ledningsfornyelsen.

Måleindikator

Lekkasjetapet skal ikke utgjøre mer enn maksimalt 20 % av brutto vannproduksjon.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Avløp

Avløp

Mål: Det skal ikke være utilsiktede utslipp av urensset avløp fra ledningsnettets eller renseanlegg etter 2016.

Tiltak

Fortsette lokalisering av lekkasjer av fremmedvann inn på og ut av avløpsnettets.

Måleindikator

Reduksjon lekkasjer med 20 %.

Utviklingsområde: Kommunalteknisk drift (KTD) Vei

Vei

Mål: Grusbelagte kommunale veier på boligfelt skal asfalteres i løpet av neste 10årsperiode.

Gjennomsnittlig er det 3 km årlig.

Tiltak

- Gjennomføre asfaltering av strekninger er utarbeidet plan.

Måleindikator

- 3 km årlig.

Utviklingsområde: Kultur

Kultur og idrett

Mål: Kultur sin andel av den totale driftsramme for Aurskog-Høland økes fra 2,6 til 2,8 prosent.

Landsgjennomsnittet er 3,9 %.

Tiltak

- Oppfølging av de enkelte tiltakene under kultur.

Måleindikator

- Kostra-tall.

Den kulturelle skolesekken og Ungdommens kulturmønstring

Mål: Den kulturelle skolesekken skal sikre at alle barn og unge får en felles kulturell plattform.

Tiltak

- Videreføring driftsnivå DKS.

Måleindikator

- Gjennomførte verksteder.

Kulturskolen

Mål: Minimum 30 % av antall barn og unge i grunnskolealder skal ha et tilpasset undervisningstilbud i kulturskolen; også i samarbeid med fritidskulturlivet.

Tiltak

- Gradvis opptrapping kulturskole.

Måleindikator

- Økt antall brukere kulturskole.

Fritidsklubbene

Mål: Fritidsklubber med åpningstider tilpasset ungdommens behov.

Tiltak

- Stillingsdeler fritidsklubb, ettermiddagsåpen og sommeråpen Bjørkelangen.

Måleindikator

- Økt antall brukere fritidsklubb.

Biblioteket

Mål: Biblioteket skal være aktivt og oppdatert, med særlig vekt på tilbudet til barn og unge.

Tiltak

- Stillingsdeler på bibliotek, styrking barn og unge.

Måleindikator

- Økning besøkstall bibliotek.

Idrett, friluftsliv og folkebad

Mål: Bidra til gode og moderne anlegg og høy anleggsdekning.

Tiltak

- Egen kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.

Måleindikator

- Tildelt tilskudd.
- Antall fotball-, flerbruks- og svømmeflater per innbygger.

Tilskudd til frivillige lag og arrangementer

Mål: Bidra til gode lokale arrangementer gjennom tilskuddsordninger.

Tiltak

- Forutsigbare tilskuddsordninger.

Måleindikator

- Antall søknader.
- Tildelte midler per innbygger.

Frivilligsentralen

Mål: Frivilligsentralen skal fungere som møteplass mellom innbyggerne, frivillige organisasjoner og det offentlige i Aurskog-Høland kommune.

Tiltak

- Godt fungerende styre.

Måleindikator

- Årsmelding.

Eldresentre

Mål: Aurskog-Høland skal tilby gode dagtilbud for eldre sammen med frivillige.

Tiltak

- Aktiviteter i alle deler av kommunen.

Måleindikator

- Besøksstall.
- Brukerundersøkelse

Kino

Mål: Tilby gode kinoopplevelser til innbyggerne.

Tiltak

- Opprettholde dagens tilbud.

Måleindikator

- Antall forestillinger.
- Lokalteter.
- Besøksstall.

Gårds- og slektshistorie

Mål: Fullføring av gårds- og slektshistorien for Høland og Setskog med et bind hvert annet år, med anslått ferdigstilling i 2025.

Tiltak

- Videreføring av bygdebokarbeidet på dagens nivå.
- Arbeidet skjer i samarbeid med bygdebokkomiteen.

Måleindikator

- Nytt bind bygdeboka annethvert år.

Kulturvern

Mål: Innbyggerne i Aurskog-Høland skal få god kjennskap til lokal kulturarv.

Tiltak

- Mindre tiltak kulturminner.

Måleindikator

- Tilgjengeliggjøring av antall kulturminner.

Sektor: Samfunn og utvikling

Kort presentasjon av tjenesteområdene

Sektoren består av tre underavdelinger: plan, næring-landbruk-miljø og IT. Fra 2015 skal sektoren ledes av en kommunalsjef. Sektoren har mange brukerrettede tjenester, men arbeider også overordnet og strategisk.

Utviklingstrekk

Sektoren må konsentrere seg om de store investeringsoppgavene framover. Bjørkelangen skole, svømmebasseng, lokal medisinsk sentrer og gjennomføring av boligsosial handlingsplan.

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Tildelt netto ramme	17 636			
Tiltak:				
Netto driftsutgifter	17 636	17 636	17 636	17 636

Utviklingen i sektorens rammer				
(i 1.000 kr)	R 2013	B 2014 *)	P 2014**)	B 2015
Brutto driftsutgifter	30 480	24 234	24 534	24 959
Brutto driftsinntekter	-10 565	-6 327	-6 327	-7 323
Netto driftsutgifter	19 915	17 908	18 207	17 636

*) justert budsjett pr 12.10.2014

***) årsprognose etter 2. tertial 2014

Årsverk

Det er budsjettet med 20,6 årsverk i 2014. I tillegg kommer 2 prosjektlederstillinger som belastes over investeringsbudsjettet i forbindelse med ressurser brukt på prosjekt.

Nye investeringer

Prosjekt (i 1.000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Bjørkelangen skole	95000	125000	134750	
Svømmebasseng	0	18750	0	
Helsehus	30000	130000	28000	
Bjørkelangen skole - forskuttering spillemidler hall	5000	5000		
Svømmebasseng - forskuttering spillemidler	0	9250		
Udefinerte investeringer	1000	1000		
IT-strategi -gjennomføre infrastrukturprogram	2000	2000		
IT-strategi - vedlikeholde sentrale løsninger	1600	1700		
Økt barnehagekapasitet	14850	0		
Boligsosial handlingsplan	6000	6000		
Utvikling nye boligområder	1000	0		
Fjernvarme	300	0		
Kjellingmo næringsområde	2400	0		
Boveiledertjeneste	1000	12000		
Samlokaliserte boliger	6000	14000		
Solenergi/tak rådhus	500	500		
Sum samfunn og utvikling	166650	325200	162750	0

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Aktivitetsnivået i sektor Samfunn og utvikling er høyt på alle områder, og stabens økonomiske ramme tilsier at god kostnadskontroll og effektiv drift er nødvendig.

Sektor Samfunn og utvikling har få ansatte i forhold til oppgavene staben skal håndtere. I 2014 har det vært gjennomført en prosess for rekruttering av to prosjektledere til å håndtere kommunens byggeprosjekter. En av stillingene ble besatt i 2014, og begge stillinger vil i sin helhet bli finansiert på investeringsprosjektene. Det vil i tillegg være behov for ekstra kapasitet i form av innleide konsulenter på de store prosjektene.

Det er i økonomiplanen lagt inn store investeringer under Samfunn og utvikling knyttet til kommunens byggeprosjekter. Investeringene er et stort økonomisk løft for kommunen, og det er foretatt noen justeringer i forhold til forrige økonomiplan. For investeringer knyttet til Bjørkelangen skole og svømmebasseng er disse justert i forhold til periodisering, slik at de passer med ny fremdriftsplan. For lokalmedisinsk senter/helsehus er det lagt inn investeringer tilsvarende budsjett fremlagt i sak for politisk behandling i september 2014. I ettertid er tallmateriale gjennomgått på nytt og oppdatert. Av kostnadsreducerende elementer nevnes at margin/reserve er redusert fra 15 til 12% (= den margin som er brukt ved mulighetsstudien for Bjørkelangen skole), og at investeringstilskuddet er økt som følge av hevede maksimalgrenser for anleggskostnad per enhet foreslått i statsbudsjettet. Justeringen av margin/reserve innebærer at samlet investeringsutgift reduseres fra 191 mill. kr til 186 mill. kr. På den annen side er det ut fra et forsiktighetsprinsipp benyttet tall fra Rømskog kommunes vedtak i påvente av ferdigstilling av forhandlinger mellom kommunene.

Samtidig er rammen for drift av midlertidig skole økt fra til sammen 21 mill. til 26,6 mill. for å samsvare med beste estimat på nåværende tidspunkt. Det understrekes at det er knyttet usikkerhet til denne kostnaden, da den endelige totalen vil bli påvirket både av valg av tomt og valg av driftskonsept for midlertidig skole.

Mål og satsningsområder

Virksomhetsområde: Team Plan

Status

Plan organiserer sitt arbeid med kommunens planer i henhold til vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2012-2016.

Følgende større plansaker føres videre fra 2014:

- Rullering av kommuneplanens arealdel
- Rullering av kommuneplanens samfunnsdel
- Energi- og klimaplan
- Oppfølging av boligsosial handlingsplan
- Oppdatering av beredskapsplaner
- Plan- og styringssystem
- Internkontroll
- Digitalt planarkiv

Plan har ansvar for saksbehandling for reguleringsplaner, endringer, dispensasjoner og utbyggingsavtaler. I tillegg håndterer enheten serveringsbevillinger, skjenkebevillinger og salgsbevillinger, kjøp og salg av kommunal eiendom, delegeringer, intern rådgiving og plan- og styringssystem.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Kommunal planstrategi for 2012-2016 legger føringer for hvilket planarbeid som skal utføres framover.

- Rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel ferdigstilles frem til 1.gangs behandling.
- Energi- og klimaplan ferdigstilles.
- Boligsosial handlingsplan følges opp ved kjøp av ny boenheter i samsvar med planens måltall.
- Det planlegges nytt evakuerings- og pårørendesenter i krisesituasjoner.
- Det skal gjennomføre beredskapsøvelse for kommunens kriseledelse.
- Plan- og styringssystem utvikles videre knyttet til oppfølging av nye sektorplaner og kommuneplanen.
- Digitalt planarkiv ferdigstilles og offentliggjøres.

Det vil i tillegg satses på god og effektiv saksbehandling på alle plansaker.

Virksomhetsområde: Byggeprosjekter

Status

Miljøgate på Løken med bussterminal og innfartsparkering samt sykkelveiprojektet Løken-Hjellebøl ble fullført i 2014.

Det er gjennomført anbudskonkurranse for bygging av flisfyringsanlegg på Aursmoen. Det er gjort utredninger om lokalisering av flisfyringsanlegg på Bjørkelangen og Killingmo. Konkurransen forventes utlyst i 2015 for Killingmo.

Prosjekt for ny Bjørkelangen skole og svømmeanlegg på tomt ved rådhuset er videreført, og det er ansatt en av to nye prosjektledere. Det er gjennomført konkurranse for arkitekt til skolen, og startet konkurranse for totalentreprise for bygging av svømmebasseng.

Det er i 2014 bygget to nye avdelinger ved Festningsåsen barnehage.

Kommunen har kjøpt Killingmo næringsområde, og har i 2014 prosjektert og bygget nødvendig teknisk infrastruktur. I 2015 vil det være mulig å åpne for salg av tomter på området.

Arbeidet med mulighetsstudie for nytt helsehus i Bjørkelangen ble startet høsten 2013 og ferdigstilt i 2014. Ved politisk behandling ble mulighetsstudien utvidet og ny justert studie er under arbeid. Utarbeidelse av romprogram og skisseprosjekt vil bli gjennomført i 2015.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Nytt helsehus i Bjørkelangen

- Vedta rammer for prosjektet basert på mulighetsstudie.
- Gjennomføre prosjektering.
- Gjennomføre konkurranse for totalentreprise.

Bjørkelangen skole

- Utarbeide romprogram og skisseprosjekt.
- Gjennomføre konkurranse for totalentreprise.

Svømmebasseng på Bjørkelangen

- Gjennomføre konkurranse for totalentreprise og kontrahere entreprenør.

Killingmo

- Fullføre bygging av avkjørsel og nødvendig infrastruktur for salg av tomter.
- Starte salg av næringstomter.

Flisfyring

- Gjennomføre konkurranser for flisfyringsanlegg på Killingmo.
- Avklare muligheter for flisfyring på Bjørkelangen.

Virksomhetsområde: Team næring-jordbruk-skogbruk-miljø

Status

Strategiplan for næring og miljø og Energi- og klimaplanen er styrende for arbeidet i teamet. Disse planene skal rulleres, og vil i 2015 være en plan, *Kommunedelplan for næring og miljø*.

Aurskog-Høland skal være en nærings- og miljøvennlig kommune.

Kommunen skal ta en ledende rolle innen lokalt samarbeid for utvikling av næring og innen miljø, og vi skal ha en sentral rolle i regional satsing. Reiseliv og turisme blir mer og mer viktig for kommunen. Et av hovedfokusområdene i årene som kommer vil være merkevare- og omdømmebygging.

Innenfor landbruket prioriteres satsningen på miljøtiltak, og kommunen er en pådriver og initiativtaker til bruk av bioenergi. Avdelingen har ansvar for forvaltning og saksbehandling av vilt- og landbrukslovgivningen, samt størstedelen av miljølovgivningen. Det er mange komplekse saker som krever grundig saksbehandling og som dermed er tidkrevende.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Landbruk

- System for miljøplaner på gårdsnivå
- Jordvern

Miljø

1. Generelt

- Fokus på sårbare arter og fremmede arter
- Revidere viltkart
- Tilby næringslivet miljøsertifisering og kompetanseheving
- Delta aktivt for forbedret vannkvalitet

2. Kommunen

- Følge opp utredning knyttet til muligheter for etablering av kommunalt bakeri og lokalt slakteri
- Tilby sektorene miljøsertifisering og kompetanseheving
- Følge opp utredning knyttet til muligheter for kommunalt bakeri og lokalt slakteri

Sol- og vindenergi

- Etablere solceller på Rådhusstaket, samt utrede i forhold til vindkraft
- Utrede mulighetene for sol- og vindenergi på andre kommunale bygg
- Delta i nasjonalt pilotprosjekt for sol- og vindenergi i landbruket

Bioenergi

- Etablere flisfyringsanlegg til Aursmoen skole og Setskog Oppvekstsenter
- Legge til rette for bioenergi som varmeløsning på Killingmo næringsområde, i ny Bjørkelangen skole, svømmehall og lokalmedisinsk senter

Trebruk i kommunale bygg

- Gjennomføre mulighetsstudie og starte forprosjekt for vurdering av trekonstruksjon i Bjørkelangen skole.
- Starte forprosjekt for vurdering av trekonstruksjon i lokalmedisinsk senter

Mer næringsvennlig kommune

- Gjennomføre spørreundersøkelse til lokale bedrifter om forbedringspunkter for å bli mer næringsvennlige
- Ta initiativ til næringslivsutviklingstiltak som har lokal og regional interesse.
- Kommunen skal til enhver tid ha ledige regulerte næringsarealer for utbygging
- Kommunen skal bli selvforsynt innen handel- og servicenæringen innen 2020
- Kommunen skal være landsledende i entreprenørskap, og best i Akershus innen gründere- og etablerermiljø
- Arbeide for økt lokal sysselsetting

Virksomhetsområde IT

Status

IT-avdelingen har ansvar for support, drift og utvikling av kommunens IT-systemer, maskinpark og telefoni. Avdelingen drifter servere og leverer applikasjonen til brukeren. Sektorer, staber og virksomheter skal selv ha kompetanse på fagprogrammer, og har systemansvarlige og superbrukere som fungerer som førstelinjesupport.

På avdelingen er det 7 stillinger inkl. leder og en supportmedarbeider som er ansatt på 1 års engasjement. IT brukes som et verktøy i hele kommunen i dag, og har i dag cirka 3500 brukere. Det ble i 2012 utarbeidet ny IT-strategi i kommunen.

Satsningsområder framover, mål og tiltak

Ny IT-strategi har lagt føringer på prioriteringer framover, og tiltak er detaljert beskrevet i strategien. IT-avdelingen er i full gang med tiltak som ble prioritert. Kommunen har en godt utbygd infrastruktur med fiber til nesten alle lokasjonene.

Oppgradering og utbedring av serverparken

- Utskifting av serverparken går videre. I tillegg har de fleste servere blitt oppgradert til win 2012.

Trådløst nett i hele kommunen.

- Per dags dato har de største byggene trådløst nett: Skoler, barnehager, rådhus.

Spredde-nett.

- Skoler er prioritert, og de skolene som gjenstår er Bråte barne- og ungdomsskole og Setskog barneskole.

Utskifting av skrivere på alle sykehjem.

- Alle skrivere på sykehjem er nå skiftet ut med follow me-løsning

Bærbare PC-er til skolene

- Til barne- og ungdomstrinnet er det gått til innkjøp av 263 bærbare PC-er nå i høst.

Stab: Økonomi

Kort presentasjon av tjenesteområdene

Stab Økonomi består av fire underavdelinger:

- Regnskap
- Skatt
- Controller
- Innkjøp

Dette innebærer at staben blant annet har ansvar for områder som økonomisk rapportering (budsjett og økonomiplan, tertial- og måneds rapportering og årsrapport), innfordring av skatter, avgifter og andre kommunale fordringer, samt vederlagsberegning. Staben har videre ansvaret for å følge opp og styre implementeringen av tjenesteovergrepene strategier som kommunens anskaffelsesstrategi. I tillegg har staben ansvar for eierstyring, hvor vi blant annet er representert i eierstyringssekretariatet for kommunene på Nedre Romerike, eiendomsskatteprosjektet og oppfølging av rapportering av intern kontroll til politiske organer.

Utviklingstrekk

Aurskog-Høland kommune bruker lite ressurser på de administrative funksjonene som stab Økonomi har ansvaret for, sammenlignet med andre kommuner.

Økonomiforvaltningen og styringssystemene er under kontinuerlig utvikling. En av de viktigste drivkreftene er de teknologiske innovasjonene som skjer inn IT-området. E-handelsprosjektet og innføring av nytt innfordringssystem er eksempler på nyvinninger som er tatt i bruk i vår kommune. Målet på sikt bør være bedre styring og kontroll, kvalitet og lavere ressursbruk.

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Tildelt netto ramme		11 542			
Tiltak:					
Eiendomsskatt	Se egen omtale på de neste sidene				
Netto driftsutgifter		11 542	11 542	11 542	11 542

Utvikling i stabens rammer				
(i 1.000 kr)	R 2013	B 2014 *)	P 2014 **)	B 2015
Brutto driftsutgifter	12 678	12 679	12 379	13 083
Brutto driftsinntekter	-1 889	-1 541	-1 541	- 1 541
Netto driftsutgifter	10 788	11 138	10 838	11 542

*) justert budsjett 12.10.2014

***) årsprognose etter 2. tertial 2014

Årsverk

Det er budsjettet med 12,2 årsverk i 2015.

Nye investeringer

Prosjekt (i 1.000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Ehandel /Efaktura (mobil app + EHF faktura)	125			
Kommunal innføring del 2 (tilleggsmoduler)	125			
Egenkapitaltilskudd KLP	1500	1500	1500	1500
Sum	1750	1500	1500	1500

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Økningen i stabens driftsramme fra 2014 til 2015 skyldes omdisponeringer av rammen mellom stabene.

Mål og satsningsområder

1. Rapportering

Mål

Periodisk økonomisk rapportering skal kjennetegnes av å være:

- Relevant styringsinformasjon
- Pålitelig
- Rettidig

Tiltak

- Videreutvikle styringsmodell(er)
- Internkontrollgjennomgang, herunder revisjon av gjeldende økonomireglement.
- Tett og god dialog med brukerne

2. Innkjøp

Mål

- Anskaffe de varer, tjenester, bygg og anlegg det er behov for, på en måte som bidrar til effektiv drift og best mulig økonomisk resultat over tid
- Opptre som ansvarlig samfunnsaktør
- Tilrettelegge slik at innkjøp blir så enkle som mulig for brukerne i kommunens virksomheter

Tiltak

- Digitalisere innkjøpsprosessen
- Effektivisere e-handel for bruker
- Forbedre rapporteringsrutiner
- Forbedre og videreutvikle internkontrollen

3. Skatteinnfordring

Mål

Opprettholde status gode resultater og oppnå krav fra Skattedirektoratet (SKD):

- Skatteregnskapet skal være korrekt og a jour
- Innkrevingen skal holde et godt faglig nivå, være effektiv og sikre betalingsviljen. Innfordringskravene fra SKD skal oppnås
- Arbeidsgiverkontrollen skal bidra til økt etterlevelse, redusert svart økonomi og korrekte grunnlagsdata. Kontrollkravet fra SKD på 5 % av arbeidsgivermassen skal oppnås
- Legitimitet og intern etterlevelse: Skattebetalere og arbeidsgivere skal bli møtt med respekt, oppleve høy kompetanse og få god veiledning

4. Eiendomsskatt

Mål

Innføring av eiendomsskatt i 2015 i samsvar med kommunestyrets vedtak.

Tiltak

Prosjektstyring, planlegging og informasjon/kommunikasjon.

Prosjektet er ikke en del av stab økonomis driftsramme, men budsjetteres sentralt på finanskapitlet.

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Tildelt netto ramme		0			
Tiltak:					
Eiendomsskatt	Drift av prosjektet *)	400	-200		
Netto driftsutgifter		400	200	200	200

*) Gjelder ikke personalressurser, som søkes løst ved omdisponering av eksisterende personalressurser innen stabene.

Stab: Administrasjon og HR

Utviklingstrekk

Administrasjons- og HR-avdelingen består i dag av flere underavdelinger som tidligere var egne enheter. Det har vært arbeidet mye med effektiviseringsprosesser og implementering av nye IT-løsninger som har gjort det mulig å nedbemanne kraftig. Det arbeides fortsatt med å få en enhetlig kultur på storavdelingen, og å sikre at det er minst mulig solokompetanse hos de ansatte. Arbeidet med å utnytte alle mulighetene IT-løsningene gir er i full gang.

Økonomiske rammer

(i 1.000 kr)		B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Tildelt netto ramme		25 960			
Tiltak:					
Organisasjonsutvikling	Lederutdanning	500	-250	-250	
Politisk styringsorgan	Økning utgifter – valg	100			
Sak/arkiv	Prosjektstilling	600	-600		
Netto driftsutgifter		27 160	26 310	26 060	26 060

Utviklingen i stabens rammer				
(i 1.000 kr)	R 2013	B 2014 *)	P 2014 **)	B 2015
Brutto driftsutgifter	29 493	28 448	28 448	27 500
Brutto driftsinntekter	-3 734	-1 883	-1 883	-1 540
Netto driftsutgifter	25 759	26 565	26 565	25 960

*) justert budsjett pr 12.10.2014

**) årsprognose etter 2. tertial 2014

Årsverk

Det er totalt 22,7 årsverk i avdelingen utenom IT, men inkludert 3 årsverk knyttet til hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet.

Nye investeringer

Det legges opp til to nye investeringsområder. Dagens **sentralbordsystem** er utsatt for en rekke tekniske brudd som gjør at det faller ned, og i løpet av høsten har kvaliteten på en del av de innkommende samtalene vært så dårlig at innringerne ikke har hørt sentralbordet eller omvendt. Det satses på et system som gjør det enklere å nå de ansatte, noe som vil øke telefontilgjengeligheten betydelig. Den andre investeringen knyttes til videreutvikling til å gå over på mer heldigitale løsninger innenfor IT-strategien. Staben venter fortsatt på at Visma, som leverer kommunens lønns- og personalsystem, skal få produsert ferdig reiseregningssystemet sitt og et bedre system for tidregistrering. Dette vil effektivisere arbeidet, og minske risikoen for at man gjør feil under det som i dag gjøres manuelt.

Prosjekt (i 1.000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
IT-strategi - personal	300			
Ny sentralbordløsning	2000			
Sum	2300			

Kommentarer til den økonomiske utviklingen

Avdelingen har tilpasset seg de nye rammebetingelsene og det ekstra innsparingskravet som kom etter budsjettvedtaket desember 2013. Budsjett 2015 ligger 2 000 000 under resultatet for 2013, selv om arbeidsoppgavene heller har blitt flere enn færre, og til tross for at 1 100 000 av midlene er midlertidig lagt inn i rammene. Mye av denne tilpasningen er gjort ved å ikke reansette når ansatte har sluttet. I tillegg er det investert en del i nye systemer, som det tar tid å sette seg inn i for å finne de beste utnyttelsesmulighetene, og som det tar tid å lære opp organisasjonen til å bruke rett. Det er fortsatt ressurskrevende oppgaver som venter, og som må prioriteres for at man skal få uttelling for de investeringene som er gjort. Med dagens bemanning mener vi det innenfor HRM-systemene, det vil si personal-systemene, er mulig å gjennomføre dette uten særlig bruk av innleid og dyre eksterne ressurspersoner.

For å få rullet ut det nye **saksbehandlingssystemet** vil det derimot være behov å få inn en konsulent i en prosjektstilling. Staben har ikke i dag kapasitet til å gå inn med den ekstra innsatsen det krever å få systemet på plass og gi nødvendig opplæring til alle ansatte. Det vil være langt rimeligere å ansette en person i en prosjektstilling i forhold til å leie inn en fra en leverandør. Når det nye sak- og arkivsystemet er tatt i bruk, vil man kunne tillegge alle politiske saker over på elektroniske løsninger. Dette vil bli være knyttet til en **nettbrettløsning**. Det er satt av 600 000 til en midlertidig økning i ramma for å få til dette. I tillegg er det midlertidig satt av 500 000 i 2015 til lederutvikling. Kommunen ønsker å heve **lederkompetansen** blant sine ledere. Høsten 2014 har vært brukt til å legge en plan for hvordan dette skal gjøres. Selv med stor bruk av interne ressurser og bruk av OU-midler vil en bred opplæring av våre mer enn 50 ledere ha en kostnad. Den siste rammepåplussingen er knyttet til at det i 2015 er valg. Det settes av årlig 200 000 til valg arbeid. De årene det ikke er valg settes dette av på fond, for så å bli brukt de årene det er valg. Rammen viste seg ved siste valg ikke å være stor nok, og erfaringsmessig ser man at år med lokalvalg i tillegg er noe mer ressurskrevende. Ved å heve rammen med 100 000 mener man å kunne sette av nok midler i årene som kommer.

Mål og satsningsområder

Dokumentsenteret og politisk sekretariat har fått et nytt og oppdatert sak- og arkivsystem; Public 360. Dette vil i løpet av 2015 tas i bruk for fullt. Det er et mål at vi i størst mulig grad skal bli papirløse i løpet av 2015. Servicekontoret trenger en ny sentralbordløsning. Målet er at flere telefonsamtaler blir satt over til ansatte som er tilgjengelig og som kan svare med en gang, slik at innringere slipper å bli satt over fra den ene til den andre. Lønningskontoret har i 2014 gått til innkjøp av nye IT-moduler som gjør det mulig å kjøre lønn og refusjoner uten så mye manuell inntasting. Systemene er tatt i bruk på en god måte mange steder, men det er et mål at dette blir tatt i bruk for fullt i hele kommunen. Personalkontorets viktigste satsingsområde er å bidra til tiltak som får flere over i større stillinger. Det er gjort et godt stykke forberedende arbeid og dette må nå gi resultater i en økning i gjennomsnittlig stillingsstørrelse.

7. Den økonomiske balansen

Hovedoversikt drift etter rammer

i 1.000 kr	Regnskap	Progn 2.	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Økonomiplan 2015 - 2018	2013	tertia	2015	2016	2017	2018
Skatt på inntekt	-298 784	-302 533	-321 649	-321 649	-321 649	-321 649
Eiendomsskatt			-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Rammetilskudd	-384 477	-409 232	-409 751	-410 000	-410 000	-410 000
Integreringstilskudd flyktninger	-7 698	-8 400	-10 000	-10 500	-10 500	-10 500
Feriepenger på sykepenger	-1 008	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Gen tilskudd - rentekompensasjon	-6 024	-6 194	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Tilskudd ressurskrevende tjenester	-11 249	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Mva komp investering	-5 558					
Sum frie disp inntekter	-714 798	-737 459	-773 500	-774 249	-774 249	-774 249
Renteutgifter	16 251	17 600	20 500	30 000	37 000	40 700
Renteinntekter	-5 508	-8 000	-8 000	-8 300	-9 000	-10 000
Avdrag lån	28 500	30 500	35 700	39 300	46 000	47 500
Renteutgifter- husbanklån	2 057	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300
Renteinntekter - husbanklån	-1 662	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Utbytte	-486					
Premieavvik pensjon	-2 630	-17 150	-7 700	-7 700	-7 700	-7 700
Motpost kap.kostnader/interne kostn.	-39 937	-20 143	-21 255	-22 295	-23 790	-23 622
Overføring investeringsbudsj.						
Egenkapital KLP	1 582	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Egenkapital investeringer	3 686		15 000			
Finansutg/innt. og overfør inv.	1 853	4 357	35 795	32 555	44 060	48 428
Sum inntekter til fordeling drift	-712 945	-733 102	-737 705	-741 694	-730 189	-725 821
Beregn netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)	691 674	699 589	708 219	708 219	708 219	708 219
Uttrekk av samhandlings-reformen fra 2015			-16 800	-16 800	-16 800	-16 800
Ny beregn netto drift sektor/stab eks tiltak (rammen)			691 419	691 419	691 419	691 419
Pensjonsutgifter	-5 700	63	-6 578	-6 578	-6 578	-6 578
Midlertidig leie skole (moduler) fratrukket Rømskog andel				11 083	15 517	
Eiendomsskatt –drift		1 800	400	200	200	200
Lærlinger inkl.sosiale utgifter (ny)	1 959	2 019	2 500	2 500	2 500	2 500
Lønnsreserve 01.05. i budsjettår		11 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Formannskapetets tilleggsbev.		500	500	500	500	500
Tiltak fra sektorer/staber			14 501	14 313	12 663	12 663
Nye reduserende tiltak					-5 000	-5 000
Omstillingsprosjektet				-4 360	-4 360	-4 360
Styrking tjenestetilb. jfr statsbudsjett			1 738	1 738	1 738	1 738
Lokalmedisinsk senter (eks. renter/avdrag)				2 100	4 200	4 200
Overskudd/Resultat	-25 012	-18 131	-24 225	-19 779	-8 390	-19 539

Hovedoversikt drift etter arter

Driftsregnskap	Regnskap	Bud (end)	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
	2013	2014 (før 2. tert.)	2015	2016	2017	2018
Skatteinntekter	298 784	301 549	321 649	321 649	321 649	321 649
Eiendomsskatt	0	0	15 000	15 000	15 000	15 000
Rammetilskudd	384 477	414 117	409 751	410 000	410 000	410 000
Overføringsinntekter (statlige/andre)	14 548	13 644	16 410	16 910	16 910	16 910
Brukerbetaling, salg og leieinntekter	138 694	134 092	137 597	138 490	140 391	141 257
Refusjoner/ovf med krav til motytelser	94 880	57 030	63 246	63 250	63 255	63 260
Sum driftsinntekter	931 383	920 432	963 653	965 299	967 205	968 076
Lønnsutgifter	565 726	547 433	588 182	588 187	588 187	588 187
Kjøp av varer/tjenester egenproduksjon	133 753	107 676	100 808	100 825	101 029	100 825
Kjøp av tjenester som erstatte	112 568	127 346	132 234	141 647	146 594	131 605
Overføringer	70 643	78 248	66 440	69 235	65 551	66 615
Avskrivninger	39 938	12 542	13 320	13 812	15 370	15 406
Fordelte utgifter	-25 011	-8 809	-11 463	-11 463	-11 463	-11 463
Sum driftsutgifter	897 617	864 436	889 521	902 243	905 268	891 175
Brutto driftsresultat	33 766	55 996	74 132	63 056	61 937	76 901
Finans-/renteinntekter	8 074	13 830	15 867	16 664	17 265	18 042
Finans-/renteutgifter	18 310	26 857	27 990	37 981	44 882	48 359
Avdragsutgifter, samt avdrag utlån	28 697	30 500	35 715	39 315	46 015	47 515
Resultat eksterne finanstransaksjoner	38 933	43 527	47 838	60 632	73 632	77 832
Motpost avskrivninger	39 938	12 542	13 320	13 812	15 370	15 406
Netto driftsresultat	34 771	25 011	39 614	16 236	3 675	14 475
Bruk av avsetninger	29 621	2 540	2 506	4 370	5 647	5 909
Avsetninger	39 381	4 565	17 895	827	932	845
Regnskapsmessig resultat	25 011	22 986	24 225	19 779	8 390	19 539
Netto driftsres i % av brutto driftsinntekt	3,7 %	2,7 %	4,1 %	1,7 %	0,4 %	1,5 %

Hovedoversikt investeringer

Investeringer (i 1.000 kr)				
Alle inkl mva, unntatt KTD	Økplan 2015	Økplan 2016	Økplan 2017	Økplan 2018
SUM HELSE OG REHABILITERING	1 200	1 000	0	0
SUM OPPVEKST OG UTDANNING	4 300	3 300	2 300	2 300
SUM TEKNISK DRIFT OG KULTUR	32 175	13 150	12 275	12 250
SUM KTD – SELVKOSTOMRÅDER	10 400	10 400	8 400	8 600
SUM HR OG ADM	2 300	0	0	0
SUM ØKONOMI	1 750	1 500	1 500	1 500
SUM PLAN OG UTVIKLING	166 650	323 200	159 750	0
Sum totale investeringer	218 775	352 550	184 225	24 650
FINANSIERING				
Egenkapital/Overføring fra drift (moms-komp)	58 175	69 930	36 665	4 710
Tilskudd	0	0	28 755	0
Nye låneopptak	158 300	282 620	118 805	19 940
Ubrukte lånemidler	2 300	0	0	0
Sum finansiering	218 775	352 550	184 225	24 650

Tabellen viser en samlet oversikt over rådmannens forslag til investeringer i perioden 2015-2018. Detaljer og beskrivelser av prosjektene framgår av kommentarer til den enkelte sektor og stab.

Investeringsnivået er økt vesentlig, spesielt i 2015-2017, med bakgrunn i Bjørkelangen skole, nytt svømmeanlegg, lokalmedisinsk senter og samlokaliserte boløsninger til området tjenester ved nedsatt funksjonsevne. I 2015 er det dessuten overført 15 mill. (beløpet tilsvarer merinntekter i 2015 som følge av innføring av eiendomsskatt) fra driften til finansiering av investeringer spesielt innen teknisk drift og kultur. Dette er et krafttak for å håndtere blant annet viktige vedlikeholdsinvesteringer som vil være mulig å realisere på grunn av utsatt framdrift i de største investeringsprosjektene.

Minstelånsavdragene er økt fra 30,5 til 47,5 mill. kr i perioden.

Det gjøres ellers oppmerksom på at mange investeringer – som årsuavhengige prosjekter – pågår over flere år. For å få oversikt over tidligere bevilgninger som vil være med over i økonomiplanperioden 2015-2018, vises til tertialrapport 2/2014.

ANDRE LÅN/EGEN KAPITAL (i 1 000 kr)	B 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Startlån	20 000	20 000	20 000	20 000
Egenkapital KLP/finans overføring fra drift	1 500	1 500	1 500	1 500

Salg av kommunal eiendomsmasse

Kommunale boliger

Aurskog-Høland kommune eide per 1.1.2013 cirka 150 leiligheter/boliger. Fra og med 2011 ble salget sterkt redusert, og i 2012 ble det stilt i bero. Det budsjetteres ikke med salgsinntekter på boliger i perioden.

Av boligsosial handlingsplan fremgår at det kjøpes årlig boenheter til sosialt vanskeligstilte generelt. Dette er innarbeidet i økonomiplanen med 6 mill. kr pr år.

Salg av boligtomter, felt og arealer

Kommunen har i de senere årene solgt de ledige felt og arealer som har vært opparbeidet og lagt ut for salg. Kun mindre restarealer er aktuelle for salg. Kommunen har per 8. september 2014 følgende ledige tomter:

Felt	Antall ledige tomter
Engeråsen	2 stk
Vestrengåsen	8 stk
Sum	10 stk

Engeråsen, Fosser

Kommunen har 2 byggeklare tomter på feltet. Det er på feltet muligheter for betydelig flere boligtomter, men dette fordrer store investeringer knyttet til etablering av nødvendig teknisk infrastruktur. Med dagens tomtepriser i området, vil det være vanskelig å selge tomter med en tomtepris som dekker kostnaden ved utbygging. Det kan vurderes om området bør omreguleres eller selges privat utbygger.

Vestrengåsen, Moe

Det er ni ledige kommunale tomter på feltet. Det er i kommuneplanen avsatt arealer for videreutvikling av feltet. Området er i privat eie. Kommunale tomter selges til markedspris. Generelt finnes det innenfor alle kommunens tettsteder et godt tilbud fra private utbyggere.

Utbyggingsavtaler

Inntekter på utbyggingsavtaler følger den til enhver tids gjeldende utbyggingstakt.

SALGSINTEKTER OPPSUMMERT	2015	2016	2017	2018
Salg boliger	0	0	0	0
Salg tomter/felt/arealer	-500	-500	-500	-500
Sum salg/avsetning til investeringsfond	-500	-500	-500	-500

Saldering av budsjettet

Ved salderingen har det fra rådmannens side vært viktig å balansere ulike hensyn. I den forbindelse er både føringer fra sentrale myndigheter og lokale føringer forsøkt ivare tatt. Ulike målsettinger skal balanseres:

- Etablere handlingsrom (resultatmål) som sikrer en forsvarlig økonomisk utvikling – både på kort og lang sikt.
- Finne innsparinger, effektiviseringer og inntektsmuligheter som gjør det håndterlig å betjene en utvidet låneramme. (Mandat for pågående omstillingstillingsprosjekt).
- Videreutvikle tjenestetilbudet.
- Ivareta føringer fra nasjonale myndigheter.
- Hensynta føringer fra vedtatte sektorplaner.

I gjeldende økonomiplan 2014-2017 er netto driftsresultat (driftsmargin) på 2,8 % brukt som resultatmål. Fylkesmannen anbefaler at driftsmargin over tid bør ligge mellom 3-5 %. Etter at ordningen med momskompensasjonsrefusjon fra investeringer over driften ble opphevet, bør det være et faglig belegg for å kunne redusere resultatmålet noe. Med bakgrunn i dette har rådmannen i arbeidet med økonomiplan 2015-2018 lagt til grunn et resultatmål på 2,5 % i driftsmargin. Som det framgår av hovedoversikt foran er det i økonomiplanperioden 2015-18 budsjettert med følgende resultatutvikling:

	B-2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018
Driftsmargin	4,1 %	1,7 %	0,4 %	1,5 %
Driftsmargin korrigert for engangsutgifter og overføring fra drift til investering	2,6 %	2,8 %	2,0 %	1,5 %

På kort sikt er resultatet tilfredsstillende, men faller i 2016 og 2017 for så å stige igjen i 2018. Det svake resultatet i 2016 og 2017 skyldes engangsutgifter relatert til Bjørkelangen skole. Nederste linje i tabellen gir et mer dekkende bilde av den reelle resultatutviklingen over tid. Rådmannen mener at det vil være avgjørende viktig at driftsmarginen ikke svekkes i den videre behandlingen av denne økonomiplanen. For kommende økonomiplaner må det være en målsetting at driftsmarginen gradvis økes.

I tabellen nedenfor er det vist hvordan netto tiltak i driftsrammene fordeles per sektor/stab. For ytterligere spesifisering av denne tabellen, vises til en mer detaljert framstilling av sektorenes/stabenes beskrivelse av tjenesteproduksjon under pkt. 6 foran. Tallene i tabellen nedenfor er inklusive engangsutgifter, mens tiltak fra statsbudsjettet er holdt utenfor. Netto tiltak på 14,5 mill kr (16,2 inkl midler fra statsbudsjettet) utgjør 2,1 % (2,3 %) av netto korrigert driftsramme i 2015.

Sammendrag av netto tiltak driftsrammer (i 1.000 kr)	B 2015
Sektor Oppvekst og utdanning	2 653
Sektor Helse og rehabilitering	7 738
Sektor Teknisk drift og kultur	2 910
Sektor Samfunn og utvikling	0
Stab Økonomi	0
Stab Administrasjon og HR	1 200
Sum	14 501

I årene framover vil det behov for ytterligere omstillinger for å kunne håndtere en forventet økonomisk situasjon på en forsvarlig måte. I økonomiplan 2015-2018 er det i tillegg til pågående omstillingsprosjekt lagt opp til nye reduserende tiltak fra 2017 med 5 mill kr. For å sette dette i perspektiv, utgjør denne reduksjonen 0,7 % av sektorenes/stabenes netto korrigert driftsramme i 2015.

8. Fokusområder

Det foreslås ingen endringer av måleindikatorer i økonomiplan 2015-2018. For nærmere informasjon om gjeldende mål, måleindikatorer og målemetode, vises til økonomiplan 2014-2017 og tertialrapportering i 2014.

9. Vedlegg

Inndekking av avgiftsbelagte tjenester

For de av kommunens tjenester hvor brukerbetaling er regulert, nyttes selvkost som den øvre grense for brukerbetaling. Dette innebærer at kommunen må foreta en etterkalkulasjon (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene, for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost. Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene. Etter statlige retningslinjer for selvkost, skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Selvkostfondets funksjon er å håndtere svingninger i inntekter og kostnader, så gebyrene kan holdes stabile i størst mulig grad. Endringer i rentenivået, investeringstakten, aktiviteten og prisøkninger vil påvirke beregningene.

Vann

Vann Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	17 371 687	18 492 124	19 265 895	20 080 679	20 931 164
Øvrige driftsinntekter	258 457	264 919	271 542	278 330	285 288
Driftsinntekter	17 630 144	18 757 043	19 537 437	20 359 009	21 216 452
Direkte driftsutgifter	10 500 533	11 249 093	13 515 324	13 922 970	14 343 598
Avskrivningskostnad	3 478 993	3 880 672	4 215 989	4 348 189	4 444 589
Kalkulatorisk rente	2 178 158	2 487 834	2 583 609	2 581 475	2 520 468
Indirekte driftsutgifter	280 828	292 062	303 744	315 894	328 530
Indirekte avskrivningskostnad	23 518	21 505	16 735	14 079	5 105
Indirekte kalkulatorisk rente	2 158	1 624	1 126	726	477
Driftskostnader	16 464 188	17 932 789	20 636 527	21 183 333	21 642 766
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond	26 097	53 623	51 415	27 436	11 686
Resultat	1 192 053	877 876	-1 047 675	-796 888	-414 628
Kostnadsdekning i %	107,1 %	104,6 %	94,7 %	96,1 %	98,0 %
Selvkostfond 01.01	431 418	1 623 472	2 501 348	1 453 672	656 784
+ Avsetning til selvkostfond	1 192 054	877 876	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	0	-1 047 676	-796 888	-414 628
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	1 623 472	2 501 348	1 453 672	656 784	242 156
Abonnementsgebyr	2014	2015	2016	2017	2018
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	716,00	758,96	781,73	805,18	829,34
Endring abonnementsgebyr fra året før (%)	10,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Forbruksgebyr	2014	2015	2016	2017	2018
Forbruksgebyr (kr/m³)	12,76	13,52	13,92	14,34	14,77
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	10,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Gebyr normalhusholdning	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr eksklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	2 630	2 787	2 870	2 956	3 045
Årsgebyr inklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	3 288	3 484	3 587	3 695	3 806
Endring i gebyr fra året før (%)	10,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	6,0 %	9,1 %	12,4 %	15,8 %
------------------------------	-------	-------	-------	--------	--------

Avløp

Avløp Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	31 153 688	31 521 404	32 055 276	32 907 562	34 105 577
Øvrige driftsinntekter	757 078	776 005	795 405	815 290	835 672
Driftsinntekter	31 910 766	32 297 409	32 850 681	33 722 852	34 941 249
Direkte driftsutgifter	18 170 686	19 146 649	21 647 394	22 296 900	22 966 976
Avskrivningskostnad	7 177 243	7 341 967	7 496 893	7 611 948	7 694 963
Kalkulatorisk rente	3 426 799	3 538 642	3 509 537	3 447 022	3 315 632
Indirekte driftsutgifter	361 341	375 795	390 827	406 460	422 718
Indirekte avskrivningskostnad	33 909	30 247	21 462	17 047	5 875
Indirekte kalkulatorisk rente	2 727	1 957	1 285	785	487
Driftskostnader	29 172 705	30 435 257	33 067 398	33 780 161	34 406 651
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond	72 706	136 952	162 232	162 896	173 474
Resultat	2 810 766	1 999 103	-54 486	105 587	708 072
Kostnadsdekning i %	109,4 %	106,1 %	99,3 %	99,8 %	101,6 %
Selvkostfond 01.01	1 457 053	4 267 819	6 266 921	6 212 435	6 318 022
+ Avsetning til selvkostfond	2 810 766	1 999 102	0	105 587	708 072
- Bruk av selvkostfond	0	0	-54 486	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	4 267 819	6 266 921	6 212 435	6 318 022	7 026 094
Abonnementsgebyr	2014	2015	2016	2017	2018
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 480,00	2 504,80	2 529,85	2 580,44	2 657,86
Endring i abonnementsgebyr fra året før (%)	3,3 %	1,0 %	1,0 %	2,0 %	3,0 %
Forbruksgebyr	2014	2015	2016	2017	2018
Forbruksgebyr (kr/m³)	24,79	25,03	25,28	25,79	26,56
Endring i forbruksgebyr fra året før (%)	3,3 %	1,0 %	1,0 %	2,0 %	3,0 %
Gebyr normalhusholdning	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr eksklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	6 199	6 259	6 322	6 449	6 642
Årsgebyr inklusiv mva. (Forbruk 150m ³)	7 748	7 824	7 902	8 061	8 302
Endring i gebyr fra året før (%)	3,3 %	1,0 %	1,0 %	2,0 %	3,0 %
Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	1,0 %	2,0 %	4,0 %	7,2 %

Septikk

Septikk Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	1 958 890	1 880 937	1 882 068	1 900 820	1 957 215
Øvrige driftsinntekter	0	0	0	0	0
Driftsinntekter	1 958 890	1 880 937	1 882 068	1 900 820	1 957 215
Direkte driftsutgifter	1 790 000	1 834 750	1 880 619	1 927 634	1 975 825
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter	34 206	35 574	36 997	38 477	40 016
Indirekte avskrivningskostnad	1 768	1 442	648	323	115
Indirekte kalkulatorisk rente	154	116	89	77	71
Driftskostnader	1 826 129	1 871 882	1 918 353	1 966 511	2 016 028
+/- Kalkulert renteinntekt/ kostnad selvkostfond	5 359	7 496	7 335	6 185	4 708
Resultat	138 120	16 550	-28 950	-59 506	-54 105
Kostnadsdekning i %	107,3 %	100,5 %	98,1 %	96,7 %	97,1 %
Selvkostfond 01.01	141 906	280 025	296 576	267 625	208 119
+ Avsetning til selvkostfond	138 119	16 551	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	0	-28 951	-59 506	-54 105
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	280 025	296 576	267 625	208 119	154 014
Normalgebyr	2014	2015	2016	2017	2018
Normalgebyr (kr/vare)	1 142,00	1 096,00	1 096,00	1 107,00	1 140,00
Endring i gebyr fra året før (%)	4,8 %	-4,0 %	0,0 %	1,0 %	3,0 %
Gebyr normalhusholdning	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr eksklusiv mva.	1 142	1 096	1 096	1 107	1 140
Årsgebyr inklusiv mva.	1 428	1 370	1 370	1 384	1 425
Endring i gebyr fra året før (%)	4,8 %	-4,0 %	0,0 %	1,0 %	3,0 %
Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	-4,0 %	-4,0 %	-3,1 %	-0,2 %

Renovasjon

Renovasjon Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	16 124 812	17 272 210	17 917 485	18 279 532	18 647 913
Øvrige driftsinntekter	2 175 697	0	0	0	0
Driftsinntekter	18 300 509	17 272 210	17 917 485	18 279 532	18 647 913
Direkte driftsutgifter	14 800 000	17 093 654	15 775 206	16 173 964	16 582 866
Avskrivningskostnad	1 063 956	1 052 056	1 302 056	1 236 056	1 093 044
Kalkulatorisk rente	321 729	334 321	336 217	303 222	272 943
Indirekte driftsutgifter	198 000	115 000	119 600	124 384	129 359
Indirekte avskrivningskostnad	20 467	17 239	9 450	6 066	1 674
Indirekte kalkulatorisk rente	1 433	977	630	428	328
Driftskostnader	16 405 585	18 613 247	17 543 159	17 844 119	18 080 214
+/- Kalkulert renteinntekt/ kostnad selvkostfond	31 074	39 931	28 250	39 660	53 917
Resultat	1 925 997	-1 301 106	402 577	475 072	621 615
Kostnadsdekning i %	111,6 %	92,8 %	102,1 %	102,4 %	103,1 %
Selvkostfond 01.01	260 368	2 186 366	885 260	1 287 837	1 762 909
+ Avsetning til selvkostfond	1 925 998	0	402 577	475 072	621 615
- Bruk av selvkostfond	0	-1 301 106	0	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	2 186 366	885 260	1 287 837	1 762 909	2 384 524
Normalgebyr	2014	2015	2016	2017	2018
Ordinært gebyr - Kode 100	2 511,00	2 511,00	2 562,00	2 614,00	2 667,00
Endring i gebyr fra året før (%)	5,0 %	0,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Gebyr normalhusholdning	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr eksklusiv mva.	2 511	2 511	2 562	2 614	2 667
Årsgebyr inklusiv mva.	3 139	3 139	3 203	3 268	3 334
Endring i gebyr fra året før (%)	5,0 %	0,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	0,0 %	2,0 %	4,1 %	6,2 %

Oppmåling

Oppmåling Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	2 834 290	3 101 900	1 663 600	1 803 300	2 206 700
Øvrige driftsinntekter	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Driftsinntekter	2 934 290	3 201 900	1 763 600	1 903 300	2 306 700
Direkte driftsutgifter	1 982 602	2 234 300	2 307 900	2 320 200	2 377 800
Indirekte driftsutgifter	233 669	243 016	252 736	262 846	273 360
Indirekte avskrivningskostnad	11 954	11 237	10 246	9 699	2 865
Indirekte kalkulatorisk rente	2 597	2 357	2 078	1 819	1 655
Driftskostnader	2 261 026	2 520 450	2 601 779	2 622 662	2 655 680
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond	16 182	34 838	33 692	14 065	364
Resultat	689 446	716 289	-804 487	-705 297	-348 616
Kostnadsdekning i %	129,8 %	127,0 %	67,8 %	72,6 %	86,9 %
Selvkostfond 01.01	292 349	981 795	1 698 084	893 596	188 300
- Bruk av selvkostfond	0	0	-804 488	-705 296	-188 300
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	981 795	1 698 084	893 596	188 300	0
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0	0	0
- Underskudd til fremføring	0	0	0	0	-160 317
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	0	-160 317

Byggesak

Bygge- og eierseksj.-saker Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	3 748 000	3 189 180	3 713 100	3 858 800	3 041 600
Øvrige driftsinntekter	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Driftsinntekter	3 798 000	3 239 180	3 763 100	3 908 800	3 091 600
Direkte driftsutgifter	2 399 992	3 232 600	3 272 200	3 400 900	3 547 000
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter	440 005	457 605	475 909	494 945	514 743
Indirekte avskrivningskostnad	15 705	14 833	13 718	13 073	4 015
Indirekte kalkulatorisk rente	3 359	3 041	2 670	2 322	2 100
Driftskostnader	2 859 061	3 708 080	3 764 497	3 911 241	4 067 858
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond	50 474	59 203	54 568	55 955	44 538
+ Tilskudd/subsidiering	0	0	0	0	0
Resultat	989 413	-409 697	53 171	53 514	-931 719
Kostnadsdekning i %	132,8 %	87,4 %	100,0 %	99,9 %	76,0 %
Selvkostfond 01.01	1 492 472	2 481 885	2 072 189	2 125 360	2 178 874
+ Avsetning til selvkostfond	989 413	0	53 171	53 514	0
- Bruk av selvkostfond	0	-409 696	0	0	-931 720
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	2 481 885	2 072 189	2 125 360	2 178 874	1 247 154

Reguleringsplaner

Reguleringsplaner Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	450 000	1 034 589	1 074 644	1 116 389	1 156 144
Øvrige driftsinntekter	91 225	93 506	95 843	98 239	100 695
Driftsinntekter	541 225	1 128 095	1 170 487	1 214 628	1 256 839
Direkte driftsutgifter	868 879	901 684	935 753	971 134	1 007 880
Avskrivningskostnad	0	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente	0	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter	210 489	218 908	227 665	236 771	246 242
Indirekte avskrivningskostnad	6 473	6 179	5 903	5 708	1 800
Indirekte kalkulatorisk rente	1 453	1 323	1 166	1 015	918
Driftskostnader	1 087 295	1 128 095	1 170 487	1 214 629	1 256 839
+/- Kalkulert renteinntekt/ kostnad selvkostfond	0	0	0	0	0
+ Tilskudd/subsidiering	546 070	0	0	0	0
Resultat	0	0	0	-0	-0
Kostnadsdekning i %	49,8 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond 01.01	0	0	0	0	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	0	0

Spredt avløp

Spredt Avløp Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	1 396 000	1 525 800	1 596 800	1 612 500	1 687 200
Øvrige driftsinntekter	0	0	0	0	0
Driftsinntekter	1 396 000	1 525 800	1 596 800	1 612 500	1 687 200
Direkte driftsutgifter	1 274 373	1 386 800	1 428 300	1 449 900	1 508 700
Indirekte driftsutgifter (netto)	154 204	160 373	166 788	173 459	180 397
Indirekte avskrivningskostnad	5 696	5 352	4 862	4 597	1 456
Indirekte kalkulatorisk rente (2,54 %)	1 282	1 169	1 036	913	834
Driftskostnader	1 435 555	1 553 693	1 600 986	1 628 869	1 691 387
+/- Kalkulert renteinntekt/ kostnad selvkostfond (2,54 %)	1 465	650	244	-20	-291
Resultat	-38 090	-27 244	-3 941	-16 389	-4 478
Kostnadsdekning i %	97,2 %	98,2 %	99,7 %	99,0 %	99,8 %
Selvkostfond 01.01	76 708	38 618	11 374	7 433	0
- Bruk av selvkostfond	-38 090	-27 244	-3 941	-7 433	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	38 618	11 374	7 433	0	0
Fremførbart underskudd 01.01	0	0	0	0	-8 956
- Underskudd til fremføring	0	0	0	-8 956	-4 478
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	-8 956	-13 434

Feiring

Feiring Økonomiplanperioden	2014	2015	2016	2017	2018
Gebyrinntekter	3 008 538	3 119 990	3 194 270	3 271 178	3 348 996
Øvrige driftsinntekter	178 000	182 450	187 011	191 687	196 479
Driftsinntekter	3 186 538	3 302 440	3 381 281	3 462 865	3 545 475
Direkte driftsutgifter	3 100 000	3 177 500	3 256 938	3 338 361	3 421 820
Avskrivningskostnad	17 800	17 800	17 800	17 800	17 800
Kalkulatorisk rente	2 035	1 620	1 157	694	231
Indirekte driftsutgifter	35 000	36 400	37 856	39 370	40 945
Indirekte avskrivningskostnad	5 594	5 034	3 671	2 967	1 182
Indirekte kalkulatorisk rente	462	335	222	136	82
Driftskostnader	3 160 891	3 238 689	3 317 644	3 399 328	3 482 060
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond	-6 290	-5 428	-3 893	-2 321	-710
Resultat	19 357	58 323	59 744	61 216	62 705
Kostnadsdekning i %	100,8 %	102,0 %	101,9 %	101,9 %	101,8 %
Fremførbart underskudd 01.01	-257 300	-237 943	-179 620	-119 876	-58 660
+ Inndekning av fremførbart underskudd	19 357	58 323	59 744	61 216	58 660
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente på fond)	-237 943	-179 620	-119 876	-58 660	0
Normalgebyr	2014	2015	2016	2017	2018
Normalgebyr (kr/vare)	444,64	470,00	481,00	493,00	505,00
Endring i normalgebyr fra året før (%)	12,0 %	5,7 %	2,3 %	2,5 %	2,4 %
Gebyr normalhusholdning	2014	2015	2016	2017	2018
Årsgebyr eksklusiv mva.	445	470	481	493	505
Årsgebyr inklusiv mva.	556	588	601	616	631
Endring i gebyr fra året før (%)	12,1 %	5,6 %	2,3 %	2,5 %	2,4 %
Endring i gebyr fra 2014 (%)	0,0 %	5,6 %	8,1 %	10,8 %	13,5 %

Betalingssetter og gebyrer 2015

Samfunn og utvikling		Vedtatt 2014	Justeres %	Gebyr 2015
Søknad om skjenking	Ved enkeltanledning	250		250
Gebyr for kunnskapsprøve	Alkoholoven	300		300
	Serveringsloven	400		400
Gebyr for faste salgs- og skjenkebevillinger	Alkoholoven	Satser i samsvar med forskrifter om omsetning av alkoholholdig drikk, § 6-2		
	Tillegg for plan med planprogram og/eller konsekvensutredning, tillegg 100%			
Mindre reguleringsendringer	Private forslag (§12-14)	20 420	10 %	22 470
Teknisk bistand Plan	Pr time			
Konsesjonsgebyr	Fastsettes av Landbruksdep			
Fradeling etter jordlovens §12	Normalgebyr kr 2.000	2 000		2 000
Konsesjonsgebyr	Verdi under 3 mill kr	2 500		2 500
Konsesjonsgebyr	Verdi over 3 mill kr	5 000		5 000
Fellingstillatelse elg	Fastsettes i statsbudsjettet			
Miljøfyrtårn- sertifisering	Pr time	1 170	0 %	1 170

ADMINISTRASJON OG HR		Vedtatt 2014	Justeres %	Gebyr 2015 eks mva	Eventuell mva	Gebyr 2015 inkl mva
Eiendomsforespørsler	Konsumprisindeksregulering	1 560	3,0 %	1 610	25%	2 013
Utleie av rom	Leie kantine	830	3,0 %	860		
	Kommunestyresalen m/ kantine pr dag til privatpersoner	1 100	3,0 %	1 140		1 140
	Kommunestyresalen m/ kantine pr dag til inntektsbringende arrangement	2 680	3,0 %	2 770		2 770
	Utleie møterom til lag og foreninger			Gratis		
	Kommersiell utleie av øvrige møterom på rådhuset pr dag	390	3,0 %	410		410
Sats for stor innsynskrav		500	3,0 %	520	25 %	650

SEKTOR HELSE OG REHABILITERING		Vedtatt 2014	Justeres %	Gebyr 2015	Merknad
Sykehjemstjenester					
Langtidsopphold	Betaling for langtidsopphold på institusjon beregnes iht Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (FOR 2011-12-16 nr 1349).				
Dagtilbud demente Bjørkelangen	Per dag	84	36,0 %	115	
Salg av mat til hjemmeboende	Middag	65	7,0 %	70	
	Dessert	10	50,0 %	15	
	Frokost/kveldsmåltid	35	15,0 %	41	
Vask av tøy til hjemmeboende	Tøyet må bringes og hentes på vaskeri. Pris pr kilo	45	12,0 %	51	
Tjenester til hjemmeboende og rehabilitering					
Ulvehaugen omsorgsboliger	Pris pr mnd og inkl strøm	6 300		6 300 husleien indeksreguleres 30.11.14	
Trygghetsalarmer	Leie pr mnd - Inntekt inntil 2G	115	39,0 %	160	
	Leie pr mnd – Inntekt 2G og over	140	50,0 %	210	
	Installasjonsgebyr	520	44,2 %	750	
Korttidsopphold ved sykehjem	Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (FOR 2011-12-16 nr 1349).			<i>* Nye maksimalsatser fastsettes hvert år i statsbudsjettet</i>	
	Per døgn	142		147 *	
Dag- og nattopphold ved institusjon	Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester			<i>* Nye maksimalsatser fastsettes hvert år i</i>	

	(FOR 2011-12-16 nr 1349).			statsbudsjettet	
		74		77 *	
Dagsenter Løken og Aurskog dagsenter	Pr dag,	84	36,0 %	115	
					Maks pr mnd 2015 pr bistand
Hjemmehjelp (praktisk bistand og opplæring)	Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (FOR 2011- 12-16 nr 1349).				
	Inntil 2 G** pr time	55	69,0%	93	* Nye maksimalsatser fastsettes hvert år i statsbudsjettet 186*
	2-3 G pr time	130	38,5 %	180	900
	3-4 G pr time	150	30,0 %	195	1 365
	4-5 G pr time	180	30,5 %	235	1 644
	Over 5 G pr time	200	30,0 %	260	1 820

Tjenester ved nedsatt funksjonsevne					
Bistand i bolig og BPA (praktisk bistand og opplæring, samt brukerstyrt personlig assistanse som ikke er til personlig stell og egenomsorg).	Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (FOR 2011-12-16 nr 1349).				
					* Nye maksimalsatser fastsettes hvert år i statsbudsjettet
	Inntil 2 G pr time	55	69,0%	93	186*
	2-3 G pr time	130	38,5 %	180	900
	3-4G pr time	150	30,0 %	195	1 365
	4-5G pr time	180	30,5 %	235	1 644
Over 5G pr time	200	30,0 %	260	1 820	

** Grunnbeløpet (G) er per 1. mai 2014 kr 88.370.

OPPVEKST OG UTDANNING		Vedtatt 2014	Justeres %	Gebyr 2015
GRUNNSKOLE				
Skolefritidsordning (SFO)	5 dager pr uke pr mnd	2 480	2,5 %	2 550
	4 dager pr uke pr mnd	1 980	2,5 %	2 030
	3 dager pr uke pr mnd	1 490	2,5 %	1 530
	Halv plass	1 240	2,5 %	1 280
	2 dager pr uke pr mnd	990	2,5 %	1 020
	1 dag pr uke pr mnd	500	2,5 %	520
SFO, søskenmoderasjon	25% for første søsken og 50% for andre og flere			
Kostpenger	4-5 dagers plass, pr mnd	205		205
	1-3 dagers plass, pr mnd	105		105
Leie av lokaler skole/fritidsklubb	Utleie møterom til lag og foreninger			Gratis
	Utleie til privatpersoner, pluss renhold	1 035		1 035
	Kommersiell utleie/ inntektsbringende arrangement, pluss renhold	2 070		2 070
	Kommersiell utleie når større deler av skole benyttes	Egne avtaler		
Norsk og samfunnskunnskap for innvandrere	På dagtid pr time	50		50
	På kveldstid pr time	70		70
Barnehager				0
Barnehager	Heltidsplass, inntekt under kr 250.000 pr mnd	1 500		1 500
	Statlig regulert. Heltidsplass, inntekt over kr 250.000 pr mnd	2 405		2 580
	Kostpenger 4-5 dager pr mnd	300		300
	Kostpenger 1-3 dager pr mnd	150		150
Barnehager, søskenmoderasjon	30% for første søsken og 50% for andre og flere			0

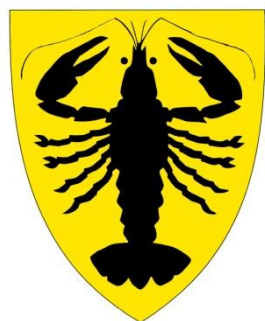
TEKNISKE TJENESTER OG KULTUR		Vedtatt 2 014	Justeres %	Gebyr 2 015 eks mva	Eventuell mva	Gebyr 2015 inkl mva
Eiendom						
Kommunale utleieboliger	Konsumprisindeks-regulering fra 1. mars.					
Linåkerveien	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	5 700				
Riserveien	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	6 650				
Klokkerudveien, Løken bov.tj	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	6 420				
Poppelveien, Bjørkelangen bov.tj	Beløp pr mnd. Beboere betaler egen strøm. Prisøkning som for kommunale boliger.	6 010				
Halsnes	Leiepris pr døgn, grunnpris	300		300		
	Tillegg pr person	30		30		
	Vask	600		600		
	Bestilt og ikke avbestilt innen 1 måned før	1 000		1 000		
Urskog Fort	Leie lag og foreninger	100		100		
	Leie private	500		500		
	Kommandantboligen, inkl renhold	500		500		
Renholdstjenester	Private oppdrag pr time	391	10 %	431	25%	540
Utleie av motorvarmere	Alle kommunale bygg	400		400		

Kultur						
Kulturskolen	Elevplasser pr. semester	1 200		1 300		
	Elevplasser skolekorps pr. semester	600		700		
Kulturskolen søskenmoderasjon	25% for første søsken og 50% for andre og flere					
Kulturskolen	Instrumentleie	400		400		
Kulturskolen	Materialavgift pr. semester	100		100		
Fritidsklubber	Utleie til bursdager o.l.	1 000		500		
Folkebadet	Voksne	40		40		
	Barn/ungdom	20		20		
	Familie	100		100		
Biblioteket, rutiner purring	1. Purring med varsel om nytt forfall					
	2. Purring med varsel om erstatningskrav tilsvarende tap av bok, samt fakturagebyr					
	3. Krav om faktisk erstatning + gebyr.					
	Ved levering reduseres krav til dekning av omkostninger					

TEKNISKE TJENESTER OG KULTUR SELVKOSTTJENESTER		Vedtatt 2014	Justeres %	Gebyr 2015 eks mva	Eventuell mva	Gebyr 2015 inkl mva
Forvaltning						
Behandlingsgebyr ved søknad om utslipp		3 020	4 %	3 130		
Gebyrregulativ byggesak	Bolig 100-150 m2	16 690	0 %	16 690		
	Øvrige satser se gebyrregulativ					
Gebyrregulativ kart- og oppmåling	Areal 501-2000 m2	24 230	4 %	25 080		
	Øvrige satser se gebyrregulativ					
Spredt avløp	Årsgebyr	490	24 %	610		

Kommunalteknisk drift (KTD)						
Feiegebyr	Inkluderer tilsyn med fyringsanlegg. Pris pr pipeløp.	445,00	0 %	445,00	25 %	556,00
Vanngebyr	Årsabonnement, eks 71-150 m2	717,00	6 %	761,00	25 %	951,30
	Forbruk pr m3	12,80	6 %	13,60	25 %	17,00
	Tilknytningsgebyr opp til 150 m2	10 500,00	0 %	10 500,00	25 %	13125,00
	Tilknytning utover 150 m2	52,50	0 %	52,50	25 %	65,70
Avløpsgebyr	Årsabonnement, eks 71-150 m2	2 481,00	1 %	2 506,00	25 %	3132,50
	Forbruk pr m3	24,80	1 %	25,10	25 %	31,40
	Tilknytningsgebyr opp til 150 m2	10 500,00	0 %	10 500,00	25 %	13125,00
	Tilknytning utover 150 m2	52,50	0 %	52,50	25 %	65,70
Tømming septiktanker	Årsgebyr	1 142,00	-4 %	1 097,00	25 %	1371,30
Renovasjonsgebyr/ avfall husholdning	Årsgebyr	2 511,00	0 %	2 511,00	25 %	3139,00
Ekstragebyr 240 liter beholder	Årsgebyr	588,00	0 %	588,00	25 %	735,00
Hjemmekompostering betaler 80% av fullt gebyr	Årsgebyr	1 506,00		2009,00	25 %	2511,00
Enslige som deler beholder, 70 % av ordinært gebyr	Årsgebyr	1758,00	0 %	1758,00	25 %	2198,00
Bruker miljøbod, 80 % av ordinært gebyr	Årsgebyr	2008,00	0 %	2008,00	25 %	2510,00
Ekstra 130 liter beholder, 60 % av ordinært gebyr	Årsgebyr	1506,00	0 %	1506,00	25 %	1883,00
Felles biodunk, 90 % av ordinært gebyr	Årsgebyr	2259,00	0 %	2259,00	25 %	2824,00
Felles biodunk, 95 % av ordinært gebyr	Årsgebyr	2384,00	0 %	2384,00	25 %	2980,00
Hytterrenovasjon, 35 % av ordinært gebyr	Årsgebyr	879,00	0 %	879,00	25 %	1099,00
Andre avgifter ved levering av ulikt avfall på Spillhaug fastsettes og administreres av ROAF fra og med 2015						

AURSKOG-HØLAND KOMMUNE

GEBYRREGULATIV

VANN OG AVLØP

GJELDENE FOR 2015

Rammer for gebyrberegning

- Gebyrene skal ikke overstige kommunens kostnader, men kan avregnes over en 5årsperiode.
- Overslag over forventede kostnader (drifts- og kapitalkostnader) for de nærmeste 4 årene skal foreligge før gebyrenes størrelse fastsettes.
- Gebyrberegning baseres på Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 1.7.2012 samt nasjonale og kommunale forskrifter om vann- og avløpsgebyrer.
- Alle priser tillegges 25 % merverdiavgift.

ENGANGSGBYR FOR TILKNYTNING

Engangsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett. Engangssgebyret gjelder pr. boenhet og fastsettes i forhold til byggets størrelse. For nybygg gjelder et minimumsgebyr for de første 150 m² beregnet boligareal for boliger og 150 m² beregnet bruttoareal for andre bygg, etter NS 3940.

	Vann	Avløp
Engangsgebyr for tilknytning Inntil 150 m ² pr. boenhet	10 500	10 500
Areal utover 150 m ² , pr. m ² pr. boenhet.	52,50	52,50

Engangsgebyret gjelder pr. boenhet, det vil si boliger i rekkehus, leiligheter i borettslag, seksjoneringsleiligheter o.l. Øvrige tilknytningsgebyrer beregnes ut fra samlet avgiftsareal på den enkelte eiendom.

Ved spesielt små boliger i felles utbygningsprosjekt, det være seg rekkehus eller leiligheter hvor beregnet boligareal for hver enkelt bolig er under 40 m², betales halv pris av ordinær engangsgebyr.

ÅRSGEBYR

ABONNEMENTSGBYR

Abonnementsgebyret differensieres etter brukerkategori.
Alle abonnenter i én brukerkategori betaler likt abonnementsgebyr.

Abonnementsgebyr næring	Vann	Avløp
Sykehjem, pleiehjem	3 788	12 520
Skoler, barnehager	3 031	10 019
Hoteller, pensjonater, campingplasser	3 031	7 514
Tørr industri, forretninger, kontorer m.v.	2 270	3 762
Næring med sprinkleranlegg	3 787	10 019
Ekstra vannkrevende næring		12 520
Gårdsbruk	1 524	4 979
Annen Næring	3 031	10 019
Abonnementsgebyr bolig		
Borettslag	604	2 000
Hytter/fritidsboliger, sommervann	378	1 249
Hytter/fritidsboliger, helårsvann	759	2 505
Bolig	759	2 505

FORBRUKSGBYR

Forbruksgebyret beregnes på grunnlag av målt eller stipulert forbruk, begge basert på nedenstående enhetspris.

Enhetspris

Enhetspris vann	Enhetspris avløp
13,53 pr. m ³	25,04 pr. m ³

Målt forbruk

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. m³.
Avløpsmengde regnes lik vannmengde. Unntak fra dette må dokumenteres av abonnenten.

Forbruksgebyr ved bruk av vannmåler:

- Vann: Enhetspris [kr/m³] x Målt forbruk [m³]
- Avløp: Enhetspris [kr/m³] x Målt forbruk [m³]

Stipulert forbruk

Forbruksgebyret baseres på stipulert forbruk (som beregnes på grunnlag av bebyggelsens størrelse og pris pr. m³).

Boliger, hytter, fritidsboliger og boliger i borettslag/boligsameie

Arealet beregnes som boligareal (m²) etter NS 3940.

Forbruket fastsettes til 1,4 m³ pr. m² beregnet boligareal.

Opp til 400 m² settes følgende avgiftstrinn:

	Vann	Avløp
0-70 m ²	936	1 739
71-150 m ²	1 885	3 481
151-220 m ²	2 284	4 519
221-270 m ²	2 896	6 565
271-320 m ²	3 995	6 846
321-400 m ²	4 364	7 960

ÅRLIG VANNMÅLERGEBYR

Kommunen eier vannmåleren og abonnentene betaler alle kostnader knyttet til installering av måleren.

Abonnenten betaler et årlig gebyr for leie av vannmåler, som inkluderer anskaffelse, kontroll, vedlikehold, utskifting og administrasjon: **kr 255,-**

Målergebyr forfaller til betaling på 1. termin.

AVLESNINGSGEBYR

Dersom kommunen må foreta avlesningen av forbruket, betales et avlesningsgebyr på **kr 300,-** pr. avlest vannmåler.

TØMMING AV SLAM FRA SEPTIKTANKER, SLAMAVSKILLERE M.V.

For eiendommer med fast bosetting og med toalett tilknyttet septiktank, slamavskiller, skal slamavskilleren tømmes 1 gang pr. år.

For eiendommer uten toalett tilknyttet septiktank, slamavskiller og for fritidsbebyggelse skal slamavskilleren tømmes 3. hvert år.

For eiendommer uten septiktank, slamavskiller, innvilges fritak inntil ny avløpsordning er etablert. Eiendom som er tilknyttet kommunalt avløp, men som av tekniske årsaker ikke har anledning til å få kortsluttet septiktanken, går inn under "Vedtekter for tømming av slam fra septiktanker, slamavskillere m.v." Tømmekostnadene bæres av kommunen. Denne ordningen opphører fra samme tidspunkt som det er blitt tilrettelagt for kortslutning i septiktank.

Tømmegebyret pr. år er:

Tømming hvert år	Tømming 3.hvert år
1 097	365

For eiendommer med tank over 7 m³ inngås det en avtale i hvert enkelt tilfelle når det gjelder tømmegebyret.

MIDLERTIDIG BRUK AV VANN OG AVLØP

Eier/fester av eiendom som midlertidig knyttes til kommunens vann- og avløpsanlegg skal betale abonnementsgebyr og forbruksgebyr etter gjeldende regler for næringsvirksomhet.

GEBYRREGULATIV

2015

**VED
BEHANDLING AV**

**BYGGESAKER
KART OG OPPMÅLINGSARBEIDER
EIERSEKSJONERING**

OG

BETALINGSSATSER

VED

**ANNEN SAKSBEHANDLING, KONTROLLER O.L
EIENDOMSFORESPØRSLER
UTSKRIFTER, KOPIER**

**Aurskog-Høland kommune
Teknisk drift og kultur**

Godkjent i handlingsplan 2015-2018

15.10.2014

GEBYRREGULATIV OG BETALINGSSATSER FOR TEKNISK DRIFT

Aurskog – Høland kommune – Kommunenumr.: 0221

GEBYRER OG BETALINGSSATSER VEDTATT AV KOMMUNESTYRET MED HJEMMEL I:

- § 33 i plan og bygningsloven.
- § 5-2 i lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (matrikkelloven).
- § 7 i lov om eierseksjoner.
- § 6 i forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg

REGULATIVET MED BETALINGSSATSER ER VEDTATT I HANDLINGSPLAN FOR 2014-2017.
REGULATIVET ERSTATTER TIDLIGERE GJELDENE REGULATIV.

1. Alminnelige bestemmelser

Betalingsplikt

Alle som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser som fremgår av regulativet.

Gebyrene er beregnet ut fra prinsippet om selvkost, i forhold til arbeidsmengde, sakstype, hvor stor del av dokumentasjon mv. som er klarlagt fra ansvarlig søkers eller tiltakshavers side, egenkontroll, kommunens tilsynsoppgaver, om det foreligger sentral godkjenning for ansvarsrett mv.

Gebyrkravet rettes til den som har underskrevet søknaden som tiltakshaver, revkurent eller bestiller.

Gebyret forfaller til betaling ved tillatelse til tiltak eller rammetillatelse. Ved større prosjekter kan gebyret etter søknad betales ved igangsettingstillatelse.

Betalingstidspunkt

Gebyret skal være innbetalt senest 30 dager fra fakturadato.

Gebyrberegningstidspunkt

Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad.

Nedsettelse av gebyr

Hvis gebyret anses å bli åpenbart urimelig kan kommunen av eget tiltak eller etter henvendelse fra tiltakshaver, revkurent eller bestiller, etter skjønn, redusere gebyret.

Regulering av satsene

Kommunestyret treffer vedtak om justering av satsene. Satsene kan justeres årlig uten kommunestyrets vedtak på grunnlag av konsumprisindeksens prosentvise endring over ett år, regnet bakover fra oktober måned.

Tilsyn i byggesaker

Kommunens kostnader ved å føre tilsyn i byggesaker belastes alle søknader om tillatelse til tiltak som en overheadkostnad og utgjør 20 % av gebyrsats.

Klageadgang

Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages.

2. Gebyrer ilagt med hjemmel i plan- og bygningsloven § 33:

2.1 Tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver § 20-2. Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner og lignende samt mindre byggearbeid

Saker som krever oppdatering av kartverk/matrikkel 0>50m2	kr.	2100:-
Saker som krever oppdatering av kartverk/matrikkel 50>70m2	kr.	2750:-
Saker som ikke krever oppdatering	kr.	850:-
Saker om riving	kr.	850:-
Mindre søknadspliktige fasadeendringer	kr.	850:-

2.2 Alminnelige driftsbygninger i landbruket (< 1000 m2 BRA, jfr. pbl § 20-2, bokstav b og byggesaksforskriftens § 3-2)

• Inntil 70 m ²	kr.	2750:-
• Over 70 m ²	kr./m2	31:-
Maks gebyr	kr.	14500:-

2.3 Søknad om lokal godkjenning av foretak m.v. for ansvarsrett (§§ 22-3):

Søknad om ansvarsrett	kr	450:-
-----------------------	----	-------

2.4 Dispensasjoner (§ 19)

Søknad om dispensasjon fra Plan- og bygningsloven, vedtekter og forskrifter gitt i medhold av loven	kr.	10500:-
Gebyret kommer i tillegg til vanlig saksgebyr.		

2.5 Søknadspliktige tiltak (§ 20-1)

*** § 20-1 bokstav a, oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av varig, midlertidig eller transportabel bygning, konstruksjon eller anlegg (Gjelder ikke for nye boenheter/fritidsboliger samt næringsbygg/offentlige bygg)**

Generelt	Pr m ²	kr	125:-
Garasje/uthus	Pr m ²	kr	55:-
Haller av duk o l. bygninger		kr	2475:-

Arealberegning er i henhold til BRA (bruksareal), NS 3940

*** § 20-1 bokstav a, for nye boliger/leiligheter/fritidsbolig**

Gebyret inkluderer ferdigattest pr. boenhet :

	0	-	40 m ²	kr.	6200:-
	41	-	70 m ²	kr	8950:-
Pr. bruks-	71	-	100 m ²	kr	11600:-
enhet	101	-	150 m ²	kr	16680:-
	151	-	200 m ²	kr	23120:-
	over 200 m ² tillegg pr m ²			kr	73:-

Ved flere enn 10 like boenheter gis 30% avslag på det antall like boenheter som overstiger 10. Forutsetningen er at komplett søknad for alle enhetene leveres under ett.

For tilbygg gjelder gebyrene etter pkt. 2.5. Arealberegning er i henhold til NS 3940- Bruksareal 6.4.1.

*** § 20-1 bokstav a, for næringsbygg/offentlige bygg**

Gebyret inkluderer ferdigattest

-	0-30	m ²	kr.	5810:-
-	31-50	m ²	kr.	9280:-
-	51-100	m ²	kr.	17400:-
-	101-300	m ²	kr.	28850:-
-	301-700	m ²	kr.	50750:-
-	701-1000	m ²	kr.	72470:-
-	over 1000	m ²	kr.	21:-

Kaldtlager samt driftsbygning i landbruket med BRA over 1000 m² pr m²

			kr.	52:-
--	--	--	-----	------

Arealberegning er i henhold til NS 3940 – Bruksareal 6.4.1.

*** Fasadeendringer etc. (§ 20-1, bokstav c).**

a.	vesentlig endring	kr.	2530:-
----	-------------------	-----	--------

*** Bruksendring etc. (§ 20-1, bokstav d)**

25 % av gebyrer for nybygg av tilsvarende areal.

*** Riving av bygning etc. (§ 20-1, bokstav e)**

Større konstruksjoner med avfallsplan, inkl. oppdatering av kart og matrikkel.

(> 100m ²)	kr.	2180:-
------------------------	-----	--------

Mindre konstruksjoner, inkl. oppdatering av kart og matrikkel. (< 100m ²)	kr.	850:-
---	-----	-------

*** Separate søknader om oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner (§ 20-1, bokstav f) heis, basseng, brønn**

kr.	1260:-
-----	--------

*** Oppføring av innhegning mot vei (§20-1 bokstav h)**

kr.	510:-
-----	-------

*** Oppføring av skilt el. reklameinnretning (§ 20-1, bokstav i)**

kr.	1260:-
-----	--------

* Deling av eiendom (§ 20-1, bokstav m)	kr.	1700:-
* Vesentlig terrenginngrep (§ 20-1, bokstav k) (Herunder masseuttak, kommunaltekniske anlegg etc.)	kr.	4190:-
* Anlegg av veg og parkeringsplass som egen byggesak (§ 20-1, bokstav l) (herunder lekeplasser, idrettsplasser etc.)	kr.	5360:-

2.6 Fornyet søknad om tillatelse

15%, av pkt. 2.1, 2.2, 2.3 og 2.5 .

2.7 Endringer i forhold til tillatelse etter pbl § 20-1 og 20-2

Saker som krever oppdatering av kartverk/matrikkel	kr.	1700:-
Saker som ikke krever oppdatering av kartverk/matrikkel	kr.	850:-
Ved utvidelse av arealet, betales i tillegg gebyr for det nye arealet		

2.8 Tilleggsarbeid i forbindelse med utstedelse av midlertidig brukstillatelse, § 21-10

kr. 1700:-

Nødvendig bruk av sakkyndig bistand (§ 33-1) Etter regning

2.9 Avslag på søknad om tillatelse til tiltak

50 % av fullt gebyr

3. Gebyrer for arbeider etter Matrikkeloven § 32 (matrikkel-forskriftens § 16)

Gebyrene er utarbeidet med grunnlag i "Gebyrmaal for forvaltningsoppgaver etter matrikkeloven". For arbeider som krever tinglysning, grunnbokutskrift og lignende, faktureres de faktiske kostnadene kommunen har ved dette i henhold til gjeldende satser.

Tidsfristen som er fastsatt i matrikkelforskriftens § 18 første ledd løper ikke i perioden 15. november til 15. april.

3.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

Areal fra 0-500 m ²	18820
Areal fra 501-2000 m ²	25100
Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt daa.	1500

Ved opprettelse av nye matrikkelenheter med felles grenseforløp innvilges en rabatt på 10 %.

Når en enkelt rekvisisjon gjelder 20 parseller eller flere (typisk regulert område) innvilges en rabatt på 15 %.

3.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Areal fra 0-500 m ²	6970
Areal fra 501-2000 m ²	9380
Areal fra 2001 m ² - økning pr. påbegynt daa.	1500

3.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon

Areal fra 0-50 m ²	6970
Areal fra 51-250 m ²	9750
Areal fra 251-2000 m ²	14730
Areal fra 2001 m ² - økning pr påbegynt daa	1500

3.4 Oppretning av anleggseiendom

Volum fra 0-2000 m ³	20080
Volum fra 2001 m ³ - økning pr. påbegynt 1000 m ³	1500

3.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

3.6 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

I tilfeller når urimelige gebyrer kan oppstå ved oppmålingsforretning av jord- og skogbruksareal kan gebyr etter avtale på forhånd beregnes etter anvendt tid.

Per time	1280
----------	------

3.7 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 50 % av gebyrsatsene etter 6.1

3.8 Grensejustering - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²).

En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

For grensejustering til veg eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

Areal fra 0-250 m ²	9560
Areal fra 251-500 m ²	12250

3.9 Grensejustering - Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

Volum 0-250 m ³	9560
Volum 251-1000 m ³	12250

3.10 Arealoverføring - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres.

Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til vei - og jernbaneformål.

Areal fra 0-250 m ²	9410
Areal fra 251-500 m ²	18820
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ² medfører en økning av gebyret på	2450

3.11 Arealoverføring - Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet.

Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

Volum fra 0-250 m ³	9410
Volum fra 251-500 m ³	18820
Arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m ³ medfører en økning av gebyret på	2450

3.12 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

Per grensepunkt	1400
-----------------	------

3.13 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter

For inntil 2 punkter	7530
For overskytende grensepunkter, per punkt	1500

3.14 Privat grenseavtale

For inntil 2 punkter	2680
Deretter per punkt	670

3.15 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider	240
Matrikkelbrev over 10 sider	480

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.

3.16 Gebyr for medgått tid. faktureres per time

Per time	1500
----------	------

3.17 Gebyrer for arbeider etter eierseksjonsloven § 7

3 x rettsgebyr uten befarings
5 x rettsgebyr med befarings

4. Saksbehandlingsgebyr for utslipp fra mindre avløpsanlegg i henhold til "Forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg" § 6

- 4.1** Behandling av søknad om utslipp kr. 3120:-
- 4.2** Kontrollgebyr spredt avløp kr. 610:-

5. Betalingsordning for kopiering av kart og tegninger

Kopiering	Pris pr. stk.		
	eks. mva.	mva.	inkl. mva.
A0- format			60,-
A1-format			50,-
A2-format			40,-
A3-format			30,-
A4-format			30,-
Protokoller og attester			60,-
Hele bygge-, regulering- eller oppmålingsmappe			350,-

Ved flere kopier betales 20 % av kostnadene. Fargekopiering (A4 og A3) betales pr. stk. uansett antall. Betalingsordning for plotting av kart- og geodata, pr. stk.

Format	Pris pr. stk.		
	Papir	Papir fylte flater	Folie
	eks. mva.	eks. mva.	eks. mva.
A0	325,-	375,-	380,-
A1	220,-	270,-	270,-
A2	160,-	220,-	220,-
A3	110,-	160,-	160,-
A4	50,-	80,-	80,-